

Turistický magazín

ročník XVIII., listopad–prosinec 2024

ZDARMA

KAM

po Česku

www.kampocesku.cz

„Kdybych měl zrušit
všechny svátky
v roce, Vánoce
bych tam nechal.“

-Jan Neruda-

Tenhle už má mou značku

Zažijte opravdové Vánoce
v jižních Čechách

www.jiznicechy.cz

Milí čtenáři,

zvláště v čase adventním by se slušelo uvědomit si, že těžká práce je snem každého nezaměstnaného. Zlobivé dítě snem každého bezdětného a stísněné bydlení snem každého bezdomovce. Byť jen malé úspory jsou snem každého dlužníka a třebaš i špatné zdraví snem každého nevyčítelně nemocného. Klid, jídlo, spánek jsou snem každého, kdo je ve válce. Važme si všeho, co máme. Nikdo neví, co nám přinese zítřek.

Slavíme Vánoce, narození Krista, Bohem slíbeného a židy očekávaného spasitele. Po jeho ukřižování měl být damnatio memoriae, což ve starověkém Řecku a Římě znamenalo vymazání památky dané osoby. Často se tak stávalo po smrti vládců, z vůle jejich nástupců (u nás stačí volby). Jména zatracených byla odstraněna ze všech nápisů a jejich portréty ze všech veřejných památníků. V případě Krista se tak díky bohu nestalo. Ovšem když prý Hérostratos zapálil Artemidin chrám v Efesu (356 př. n. l.), jeden z divů světa, aby jeho jméno vešlo do historie, Efesané jeho jméno odstranili a zakázali jakoukoliv zmínku o něm. Mnohé se od těch časů změnilo. Žádný křížák, otrokář, pachatel šoa či genocidy nebo terorista nebyl vymazán, proto bývá často následován. Damnatio memoriae na ně.

Než se vydáte za vánočním opojením, pamatujte – rozmohl se nám tu takový nešvar. Výčepní zavedli trik s 0,47 litru piva namísto očekávaného 0,5 litru. Prý aby se bránili pokutě České obchodní inspekce za podmíru. Mnohdy se už dnes nově čepuje jen 0,4 litru, jen cena je stejná. S ohledem na inspekci budou brzy čepovat 0,37 litru a odtud je to už jen krůček k 0,3 litru, k třetině piva. Pokud by to takhle mělo jít u prodeje vánočních kaprů, kde šidit na váze je adventní tradicí, než se nadějeme, budou nám prodávat jen kapří jikry. Až půjdete na vánoční nákup, všimněte si, že vám maso prodají v plastovém obalu, šunku v plastovém boxu, brambory v plastové síťce, majonézu v plastové lahvičce či kelímku, mléko jakbysmet, i zakysanou smetanu nebo hořčici. Zkrátka vše v plastu. Ale u pokladny vám plastovou tašku na nákup nedají, protože ta je přece plastová, škodlivá pro životní prostředí. Svůj nákup si nakonec odnesete ve své nebo v koupené tašce. Doma zjistíte, že je také plastová. Pamlsky máme, i napečeno, a přestože vědci tvrdí, že lidský organismus roste jen do 25 let, jsem si jistý, že po Vánocích nám budou naše těla na váze tvrdit, že o tom nic neví.

Přijměte naše pozvání do mnoha měst naší vlasti. Připravila si pro vás pestrou paletu adventních zážitků pro malé i velké s vůní purpury, skořice a kaštanů. Užijte si ty chvíle se svými blízkými. Požehnaný adventní čas.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází
elektronicky
29. 10. 2024

■ KAM vybírá z obsahu

16

Škoda mála Škodů	3
Rozdavač úsměvů	4
Obrazoborec Scultetus	6
První Čech, co objel svět	7
Zimní Příbram	10
Advent v Kolíně	11
České Budějovice se chystají na kouzelné Vánoce!	12
Adventní trhy pod Rumpálem.	13
Spálené Poříčí nespí zimním spánkem!	14
Ve Zbirohu si adventní čas užívají děti i dospělí.	15
Památky v Karlovarském kraji, které v zimě nespí	16
Adventní putování po Libereckém kraji.	29
Malované Ústí nad Orlicí	30
Tradice, které stojí za to žít	36

Základní kámen (680 let)

Praha byla povýšena na arcibiskupství 30. 4. 1344. O šest dní později dostal arcibiskup Arnošt z Pardubic papežskou bulou právo korunovat českého krále.

Pražané vpustili Jana Lucemburského do Prahy 1310, Josef Mathauser, asi 1903

Jan Lucemburský v souvislosti s povýšením pražského biskupství na arcibiskupství položil základní kámen katedrály sv. Víta 21. listopadu 1344. Zcela výjimečnému aktu byli přítomni královští synové Karel IV. a Jan Jindřich, pražský arcibiskup Arnošt z Pardubic, množství prelátů a urozených pánů. Hlavním architektem byl Matyáš z Arrasu, kterého vystřídal Petr Parléř. Jeho synové stavbu „zakonzerovali“ a ta zůstala do roku 1929 torzem.

Antonín Fridrich

KAM na výlet s PETREM VACKEM

Petr Vacek je dost možná prvním rodákem ze Slaného pro rok 1965. V Praze absolvoval gymnázium a DAMU. Z divadla v Hradci Králové přešel do pražského Studia Ypsilon (1988). Vedle hereckých rolí moderoval také řadu pořadů, a to i pro děti. Nezapomenutelným se stal s Majdou Reifovou v Kouzelné školce. A KAM by v závěru roku pozval naše čtenáře na výlet?

V listopadu a prosinci bych vás rád pozval na výlet do Prahy, protože kromě památek je v Praze k vidění i spousta kultury. V Divadle Na Jezerce bude mít 5. 12. premiéru moje hra o Tomáši Baťovi jménem *Batman s Davidem Suchařípou* v hlavní roli. Věřím, že se nám podaří ukázat vám Tomáše Baťu, jak ho neznáte, a že se u toho budete výborně bavit! Hrajeme spoustu krásných představení, velmi oblíbené je *Bylo nás pět* (tenkrát) podle slavné Poláckovy knihy.

V Ypsilonce jsme obnovili legendární *Prodanou nevěstu*, která měla premiéru před třiceti lety. Kromě stálíc souboru, jako je Jirka Lábus, uvidíte i Markétu Plánkovou jako Mařenku a Petra Vrška jako Jeníka.

Petr Vacek

Na mě vyšel koktavý Vašek. Hlavu Medúzy s Jiřím Lábusem v hlavní roli si – pokud jste ji ještě neviděli – také rozhodně nenechte ujít. Kromě toho budeme hrát i pro malé diváky – do Ypsilonky můžete zavítat za Magdalenou Reifovou čili Majdou, kterou generace dětí znají z Kouzelné školky. Hrajeme spolu pro děti už přes dvacet let a pořád to funguje!

Děkuji za zajímavé pozvání a přeji Vám v osobním i profesním životě jen vše dobré.

Luděk Sládek

Majda a Petr ve Studiu Ypsilon

Bitva u Živohoště

(605 let)

Na Křížkách u obce Sulice došlo k setkání venkovských a pražských husitů. Bylo dohodnuto, že 10. 11. 1419 uspořádají v Praze celozemský husitský sjezd.

Bitva u Živohoště, K. V. Zap, 1915

Radikalizace poddaných ale neměla u vrchnosti pochopení. Bitva u Živohoště se odehrála 4. listopadu 1419 nad brodem u obce Živohošť. Husitští poutníci jdoucí na pražský sněm od Sezimova Ústí tu byli napadeni katolickými šlechtici a stoupenci Zikmunda Lucemburského. Vedení Petrem Konopištským ze Šternberka prvním útokem rozdělili Jihočechy, mnoho jich zabili, zranili a zajali. Ale dorazil houfec západočeských husitů od Nového Knína a přinutil panské ustoupit ke Kutné Hoře. Střet byl patrně první větší bitvou husitských válek.

Josef Šraf

Dopisy čtenářů

Dobrý den, stala jsem se výherkyní v soutěži Vašeho časopisu „Objevte Ústí nad Orlicí“ (prázdninové vydání červenec–srpen). Dosud mě nikdo nekontaktoval a žádná výhra nepřišla. Mohu se zeptat, kdy výhru mohu očekávat? Děkuji. S pozdravem Jana Vyskočilová, Plzeň

Dobrý den, paní Vyskočilová, děkuji Vám za upozornění, prověříme, co se stalo. Možností je několik, mohou v tom mít prsty dovolené, povodně i poštovní úřad. Zjistíme, co se stalo, a kolegyně Vás bude neprodleně informovat o výsledku.

Dobrý den, v časopise Kam po Česku na konci nabízíte knihu *Městská heraldika* za 150,-, ale na vašem e-shopu je stále za 250,-. Jak je možné ji získat za těch 150,-? Děkuji za info. Chaloupková

Dobrý den, paní Chaloupková, děkuji za upozornění, již je vše v naprostém pořádku – opraveno. Knihu *Městská heraldika* si můžete koupit za 150 Kč při osobním odběru v redakci. Kniha včetně poštovného (doporučeně) a balného Vás přijde celkem na 249 Kč. Omlouvám se a srdečně zdravím.

Dobrý den přeji, v časopise „Kam po Česku“ ze září 2024 jsem si s radostí přečetl, že jsem mezi výherci jedné ze soutěží za červenec a srpen 2024. Zítra je poslední den měsíce září a bohužel jsem od

nikoho nic nedostal. Jednalo se o „Letní putování s vílou Ohřinkou“. Mohli byste prosím toto prověřit, jaký je důvod? Nechci Vás zdržovat, stačí jen stručně odpovědět. Moc děkuji za ochotu. S pozdravem Miloš Podzimek, Turnov

Vážený pane Podzimku, seznam výherců jsme posílali zadavateli soutěže 13. 8. s žádostí o rozeslání cen. Jakmile kolegyně Braborcová něco zjistí, ozve se Vám.

Poznámka pod čarou: K dnešnímu dni byly všechny výhry již rozeslány.

Dobrý den, Váš časopis je krásný s mnoha zajímavostmi, poučením, moc se mi líbí. Na straně šest píšete o lékaři Františku Patočkoví, který se narodil v Turnově, máte uvedeno v září, ale narodil se 22. října. Maličká nesrovnalost. Přeji mnoho dalších krásných článků. Martincová

Krásný dobrý den, paní Martincová, předně mi dovoluňte poděkovat Vám za zájem o magazín KAM po Česku. Děkuji Vám také za upozornění, máte pravdu, netrefili jsme se s načasováním o celý jeden měsíc. Autor se už drží za hlavu a já si vyčinil. Děkuji ještě jednou a srdečně zdravím.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Škoda mála Škodů (185 let)

Málokdy nadělí bůh vynikající schopnosti technické, podnikatelské i obchodní jednomu člověku. V případě Emila Škody hýřil ve všem a přidal ještě mnoho dalšího navíc.

Narodil se 18. listopadu 1839 v Plzni do rodiny úspěšného a vlivného lékaře. Rod Škodů už tou dobou dobře prosperoval. Vykoupil se z roboty a vlastní prací i vynalézavostí se vypracoval mezi společenskou elitu. Emil studoval gymnázium v Chebu a poté strojírenství v Praze a Karlsruhe. Vše doplnil studijními pobyty ve Francii, Prusku, Anglii a Americe. Mladý muž měl touhu, vizi a pracovitost a viděl mnohem dál. Začal v roce 1866 jako vrchní inženýr u hraběte Valdštejna-Vartenberka v Plzni a za tři roky od něj firmu odkoupil. Peníze, které získal v rámci rodiny i velmi výhodným sňatkem, mohutně investoval do nové výroby, strojů a technologií. Vsadil nejen na výrobu zbraní, ale i na dodávky strojního zařízení do cukrovarů, sladoven a pivovarů. Dodával rovněž stroje pro doly, hutě a válcovny v Čechách, Uhersku a Německu. Postupně vybudoval obdivuhodné průmyslové impérium a jeho firma se stala

Emil Škoda, před rokem 1900

jedním z největších evropských výrobců zbraní. Na konci své kariéry ještě provedl v roce 1899 transformaci firmy na akciovou společnost Škodovy závody, kde i nadále zůstal prezidentem a generálním ředitelem. Emil Škoda zemřel 8. 8. 1900 ve vlaku poblíž Selzthalu ve Štýrsku, údajně

Škodova strojírna na konci 80. let 19. století

na žaludeční vředy. Jeho pohřeb byl mimořádnou událostí a ne náhodou zdobí jeho náhrobek na Mikulášském hřbitově v Plzni nápis „Emil Ritter von Skoda“ (Rytíř Emil Škoda).
-liban-

Morava bude tvá!

(675 let)

Přání Jana Lucemburského se splnilo. Prvorozený syn se stal římským králem a císařem. Druhozený pak moravským markrabětem.

Jan Jindřich Lucemburský, busta z triforia katedrály sv. Víta

Nestává se často, aby bratři v nejvyšších patrech středověké politiky spolupracovali. Dětem Jana Lucemburského Karlovi IV. a Janu Jindřichovi se to povedlo a společným úsilím přispěli k rozvoji království. Karel udělil 26. prosince 1349 mladšímu bratrovci v léno Moravské markrabství. Jan Jindřich roli podporovatele staršího bratra přijal a po celá léta působil v jeho službách jako diplomat a správce Moravy. V Brně vybudoval moravský lucemburský dvůr, založil augustiniánský klášter a položil základy moravského vinařství.
-babok-

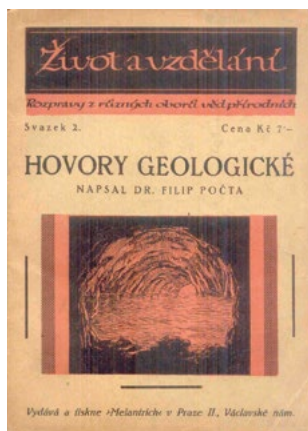
foto © Wikimedia Commons

Pokračovatel Barranda (165 let)

Český geolog a paleontolog Filip Počta se narodil 19. listopadu 1859 v Praze na Malé Straně. Byl autorem prvních českých učebnic paleontologie a pokračovatelem výzkumu francouzského vědce Joachima Barranda.

Filip Počta, 1899

Filip Počta, *Hovory geologické*, 1923

Vystudoval akademické gymnázium v Praze a přírodní vědy na univerzitách v Praze, Bonnu a Paříži. Získal titul doktora filozofie (1888) a poté odjel na studijní cestu do Francie, Anglie, Švédska a dalších zemí. Po návratu do Prahy se zaměřil na výzkum zkamenělin v Čechách i dalších evropských zemích. Přispěl k práci Joachima Barranda, kdy zpracoval osmý díl jeho práce „*Système silurien du centre de la Bohême*“. Vytvořil přitom

stovky výbrusů zkamenělin, které jsou uloženy v Národním muzeu v Praze. Habilitoval na docenta paleontologie na Univerzitě Karlově (1891) a stal se řádným profesorem (1905). Působil jako soudní znalec, založil Ústav geologie a paleontologie v Praze. Vědecké jméno získal svými velkými paleontologickými monografiemi o křídových houbách, korálech, mlžích a mechovkách. Vedle učebnic je autorem Geologické mapy Čech a populárně-vědecké publikace Geologické výlety po okolí pražském. Pořádal veřejné přednášky v Praze i jinde, ve kterých rád apeloval na morální zásady lidstva. Celý svůj život zasvětil vědě, což se mu nakonec stalo osudným. V nevytopené studovně se nachladil a 7. 1. 1924 zemřel na zápal plic. Pochován byl na Vyšehradském hřbitově a jeho hrob byl ve 21. století pro neplacení udržovacích poplatků prodán.

Alice Brabercová

Po Lipanech (590 let)

Květnem 1434 a bratrovražednou bitvou u Lipan skončilo období pokusů o radikální vládu husitů. Nastal čas pro dohodu s císařem Zikmundem.

Síon, Jan Roháč z Dubé, polský šlechtic Vyšek Račinský, kněz Jan Prostředek a puškař řečený Zelený, akvarel, Věnceslav Černý

Nejen bitvou u Lipan, ale i smrtí Prokopa Holého situace v Čechách po létech občanské války dávala tušit zásadní změnu. Ale jak to tak bývá, pro radikála je klid a stabilita to nejhorší. Zástupci početných houfů husitských radikálů se sešli v prosinci 1434 na sněmu tábořského a sirotčího bratrstva v Táboře. Debata musela být určitě živá, zvláště když jednaly „horké hlavy“. Celkem čtrnáct tábořských měst uzavřelo 14. prosince 1434 dohodu „o jednotě v boji za společné zájmy a za všechny čtyři artikuly“. Jejich mluvčím se stal Jan Roháč z Dubé.

Patočka Jenerál

foto © Ludek Sládek

Historia magistra vitae

Listopad 1244 (780 let)

Papež Innocenc IV. udělil českému **králi Václavu I.** významnou výsadu. Tento akt **zajišťoval králi ochranu** před zásahy papežských legátů, kteří ho nemohli exkomunikovat ani na jeho zemi uvalit interdikt, což byla přísná církevní sankce zahrnující zákaz náboženských obřadů.

Listopad 1574 (450 let)

Český šlechtic, cestovatel a spisovatel **Bedřich z Donína** se narodil v roce 1574 († 1634). Působil jako zemský sudí, později jako královský rada. Podnikl čtyři cesty (do Rakouska a Uher, Bavorska a dvě do Itálie), jež popsal v cestopisu (knižně vyšel až v roce 1940).

2. 11. 1269 (755 let)

Na základě dědické smlouvy, uzavřené v roce 1268 s vévodou Oldřichem Korutanským, rozšířil král Přemysl Otakar II. území českého státu o Korutany. Tato smlouva vstoupila v platnost po Oldřichově smrti a 2. 11. 1269 byly **Korutany formálně připojeny k Českému království.**

2. 11. 1349 (675 let)

Karel IV. zaručil 16. 2. 1349 v případě židovského pogromu **beztrčnost městu Norimberku.** V této době probíhaly pogromy proti židovskému obyvatelstvu, částečně podnícené epidemií černé smrti. Listina, která chránila židovské obyvatelstvo, byla schválena až 2. 11. 1349.

3. 11. 1784 (240 let)

Téměř celé 18. století byl **začátek školního roku** 3. listopadu a jeho konec 20. září. Do letních měsíců byly prázdniny přesunuty roku 1784, a to proto, aby děti mohly pomáhat rodičům celý srpen na polích. V současnosti existují návrhy na přesun prázdnin na červen a červenec.

Vinohradský architekt a olympionik (125 let)

Český architekt **František Marek**, syn dělníka Josefa a Emilie Markových, se narodil **26. listopadu 1899 v Borovnici č. 20 (u Potštejna).** Stal se autorem řady staveb, ale také reprezentantem Československa na OH v Londýně.

Vyučil se zedníkem, poté absolvoval střední průmyslovou školu stavební a v letech 1922–1926 studoval na pražské Akademii výtvarných umění u Josefa Gočára. S manželkou Jelenou bydlel ve třicátých letech nedaleko Riegrových sadů, a to v domě u Jungman-na na Vinohradské třídě č. p. 1216/87.

František Marek

Šretrova restaurace v Riegrových sadech, 1931–1933

Sokolovna v Riegrových sadech, 1938–1946

Byl aktivním členem Spolku výtvarných umělců Mánes. Je autorem celé řady významných staveb po celém Česku. Mezi jeho neznámější díla patří například projekt restaurace U Rozvařilů v ulici Na Poříčí na Novém Městě, po realizaci přestavby Šretrovy restaurace v Riegrových sadech tu navrhl

výstavbu vinohradské sokolovny nebo je autorem architektonického návrhu výstavby nových Lidic včetně růžového sadu. V roce 1948 se účastnil uměleckých soutěží v kategorii architektonický návrh na olympijských hrách v Londýně, kde za pražskou sokolovnu získal čestné uznání. František Marek zemřel 18. 7. 1971 v Praze.

-Petram-

Rozdavač úsměvů (105 let)

Bylo vůbec možné vidět Jaroslava Štercla se smutnou tváří? Asi těžko. Celoživotní optimista, komik a bavič dokázal po desítky let přinášet svému publiku dobrou náladu.

Jaroslav Štercl

Na svět přišel 18. listopadu 1919 v Blovicích u Plzně. Po přestěhování se do Prahy ne příliš úspěšný student dvou gymnázií dokončil stavební školu v Betlémské ulici. Tou dobou už ho ale

lákal svět filmu a divadla. Ostatně už jako dítě navštěvoval čtení pohádek Vlastou Burianem v budově Českého rozhlasu na Vinohradech a chodil i na revue do smíchovské Arény. Vlasta Burian spolu s Ferencem Futuristou se stali jeho hereckými vzory. Sám se na jevišti před diváky objevil už v 17 letech v nuselském kabaretu, který ho uhranul přímým kontaktem s divákem a improvizací. Vystupoval v mnoha dalších kabaretech a v průběhu 2. světové války založil Divadýlko na dlani. Založením byl po celý život tramp a na „domovskou“ osadu Ztracenku u Štěchovic byl velmi hrdý.

LP Večer s Jaroslavem Šterclm, Supraphon, 1979

Sám složil a nazpíval několik písní. Profesně strávil většinu kariéry na estrádách po celé zemi v roli kabaretního komika, sám byl autorem většiny výstupů, her a programů. Ve filmu se objevoval od konce války jen v drobných, ale nepřehlédnutelných rolích (např. Limonádový Joe, Florenc 13.30). Zdaleka tolik se neví o jeho rozsáhlých vedomostech, kterých využíval autor televizních soutěží Jan Pixa, jenž mu světil úlohu odborného poradce. Jaroslav Štercl zemřel 4. 4. 1996 v Praze a pochován byl na Vinohradském hřbitově.

-liban-

1619
(405 let)
Fridrich Falcký
4. 11. 1619
korunován českým králem, tzv. zimní král

1739
(285 let)
František Josef Kinský
* 6. 12. 1739
† 9. 6. 1805
český šlechtic a rakouský vojenský velitel

1879
(145 let)
Josef Votruba
* 8. 11. 1879
† 7. 10. 1959
československý generál, zastávce aktivní obranné taktiky

Archeolog, historik, numismatik (90 let)

Nejvýznamnější český archeolog a historik raného středověku druhé poloviny minulého a počátku tohoto století byl profesor Jiří Sláma. Narodil se 23. listopadu 1934 v Praze a svou stopu zanechal i v české numismatice.

Jiří Sláma, archeolog, historik, numismatik

Opat sázavského kláštera korunuje krále Vratislava, Josef Mathauser, asi 1903

Vystudoval Filozofickou fakultu UK (1953–1958), archeologii a historii. Krátce působil v Muzeu hl. m. Prahy a expozituře mosteckého Archeologického ústavu ČSAV. V roce 1960 přijal místo asistenta profesora Jana Eisnera na oddělení prehistorie při

Katedře obecných dějin a pravěku na Filozofické fakultě, kde roku 1998 získal titul profesora. V letech 1999–2002 ústav vedl jako ředitel. Pověstnou se stala jeho bibliografická kartotéka známá snad o všech oblastech života raně středověké společnosti. Odborný

zájem Slámy směřoval na území Čech a Moravy. Už v roce 1967 vydal studii, kde jako vůbec první prezentoval celkové schéma vývoje osídlení Čech v průběhu raného středověku na základě archeologických pramenů. Podobně stroze dokonalý je i jeho katalog středočeských hrobových nálezů. Od 70. let vznikl Slámův hlavní koncept tzv. středočeské přemyslovské domény. Dvě monografie věnované aspektům raně středověkých opevněných center náleží k vrcholům Slámovy díla. V závěru života, kvůli nemoci manželky Zdeny, se bez váhání stáhl z vědeckého života, aby se mohl plně věnovat péči o svou životní lásku. Profesor PhDr. Jiří Sláma, CSc., zemřel 26. 12. 2020.

Alois Rula

foto © AV ČR; Historie českého národa v obrazech

Sametový převrat (35 let)

V pátek odpoledne 17. listopadu 1989 jsem šel z práce ulicí Na Perštýně na tramvaj u obchodního domu Máj. Ale neprošel jsem. Nějaký esenbák mi řekl, že tudy to nejde.

Večer jsem se z Televizních novin dozvěděl, že jakési živly zneuzily pokojnou studentskou demonstraci ke konfrontaci s policií. Pravda je, že se čeští studenti vysokých škol shromáždili na Albertově k připomínce protestní akce konané před 50 lety proti nacistické okupaci Čech a Moravy. Jejich demonstrace se proměnila v protest proti komunistickému režimu a stala se začátkem politické změny u nás. Termín sametová revoluce vymyslel nějaký zahraniční redaktor poeta. Dnes už víme, že v čele studentského průvodu šlo nejspíš i několik příslušníků Státní bezpečnosti, která chystala provokace. Ovšem navzdory všem spikleneckým teoriím se nejednalo o žádný připravený

scénář. Proč se demonstrace neúčastnil Václav Havel? Podobně bychom se mohli ptát, kde a proč byla toho dne všechna pozdější politická esa. Mnoho pamětníků dnes cítí jisté rozčarování nad svým zvoněním klíči. Ale budme k sobě upřímní. Polistopadový vývoj byl v rukou lidí, jimi zvolených politiků a jimi tolerovaných gangsterů, lobbistů a zájmových skupin. To, že byly a jsou morální hodnoty upozaděny lží, nenávistí a hamižností, má své kořeny v naší výchově. Považte, že jen dvě z božích přikázání jsou trestná podle zákona. Zbýlých osm žádný zákon nesoudí. Ty může soudit jen míra morálního uvědomění v nás.

Antonín Fridrich

foto © autor

1899
(125 let)
Otomar Korbelař
* 3. 11. 1899
† 30. 11. 1976
český hudebník, herec, režisér a ředitel divadla

1909
(115 let)
Matylda Čiháková
* 9. 12. 1909
† 30. 1. 2007
účastnice odboje za nacistické okupace

1914
(110 let)
Josef Valčík
* 2. 11. 1914
† 18. 6. 1942
československý voják, příslušník výsadkové skupiny Silver A

5. 11. 1874 (150 let)

První ročník Velké pardubické byl uspořádán začátkem listopadu. Účastníci se jej pouze angličtí profesionální jezdci na koních rakouských, německých, českých a uherských šlechticů. Na startu bylo 14 koní, vítězem byl hřebec Fantôme s jezdcem Georgem Sayersem.

5. 11. 1949 (75 let)

Ve věznici Pankrác bylo **oběšeno šest nestraníků**, představitelů odbojových skupin, v souvislosti s přípravou údajného květnového protikomunistického povstání 1949 (Vratislav Polesný, Vratislav Janda, Josef Charvát, Emanuel Čančík, Květoslav Prokeš a Jaroslav Borkovec).

11. 11. 1549 (475 let)

V Broumově propukl silný požár, během kterého kompletně vyhořel i místní zámek. Nové město získalo nejdříve renesanční, později barokní podobu. Došlo také k přebudování městského opevnění. Po požáru začala znovu prosperovat městská řemeslná výroba a obchod.

23. 11. 1914 (110 let)

Úředník Slavomír Kratochvíl byl obviněn za **šíření protirakouských letáků**, následně odsouzen k trestu smrti a zastřelen. Spolu s ním byli zatčeni také Vojtěch Fárek, Vladimír Stejskal a František Radoušek. Kratochvíl byl první obětí českého protirakouského odboje.

23. 11. 1984 (40 let)

Zřícení části výrobní haly v továrně MESIT v Uherském Hradišti, postavené roku 1952 z hlinitanového betonu, si vyžádalo 18 mrtvých a 43 zraněných. I přes existenci železné opony o tom informoval i západní tisk. Podrobnosti o příčinách neštěstí byly zveřejněny až v roce 1991.

Historia magistra vitae

1. 12. 1839 (185 let)

V 18. století se velká část obyvatel Rokytnice věnovala tkalcovství. Počátkem 19. století byla domácí práce vytlačována tovární výrobou. V Horní Rokytnici **se živelně vzbouřilo na 400 domácích tkalců** a rozbilo místnímu podnikateli nově instalovaný stroj na vodní pohon.

2. 12. 1459 (565 let)

Byl vydán **královský patent**, který zakazoval vývoz zlata, stříbra a všech českých peněz ze země a dovoz drobných mincí. Cizí kupci byli nuceni platit zlatem, stříbrem nebo většími mincemi. Mincovní reformu pomohl králi Jiřímu uskutečnit finanční expert A. Marini z Grenoblu.

3. 12. 1799 (225 let)

Byla **zavedena** tzv. **daň třídní** na všechny příjmy obyvatelstva. Pro vrchnost činila 45 %, u poddaných 15 %, u židů 30 % a ostatní, např. podnikatelé a živnostníci, odváděli dle velikosti příjmu daň od 2,5 % do 20 %. V Anglii vzniká v témže roce první důchodová daň.

6. 12. 1269 (755 let)

Založení města Brušperk, a to pod jménem Brunsperch podle svého zakladatele, olomouckého biskupa Bruna ze Schauenburku. První písemná zmínka o Brušperku se objevuje v jeho lokační listině z 6. 12. 1269. Město leží v Moravskoslezském kraji a je nazýváno Lašský Betlém.

6. 12. 1774 (250 let)

Marie Terezie **zavádí** Všeobecným školním řádem **školní docházku dětí** ve věku 6–12 let. Pro chlapce pak povinnou školní docházku zavádí František I. (1805), pro dívky platí od roku 1880. Bezplatné a povinné základní školství je ustanoveno Všeobecnou deklarací lidských práv.

Obrazoborec Scultetus (405 let)

Reformovaný teolog Abraham Scultetus (1566 Zelená Hora – 1624 Emden) působil i v Praze. Pro zimního krále Fridricha Falckého pracoval jako ideolog.

Abraham Scultetus, rytina, mezi lety 1624–1630

Slezský luterán vystudoval teologii ve Wittenbergu a Heidelbergu, vysvěcen byl roku 1594, ale kdy opustil luterány a stal se zapáleným

kalvinistou, není jasné. Do služeb falckého kurfiřta Fridricha IV. vstoupil roku 1595 a jeho syna Fridricha V. doprovázel na svatební cestě do Londýna (1613) a stal se jeho dvorním kaplanem (1615). Profesorem teologie Starého zákona se stal v Heidelbergu (1618). U Ferdinandova dvora dosáhl velkého vlivu. Snad i přispěl k tomu, že Fridrich přijal volbu českým králem. S Fridrichem odjel do Prahy a stal se jeho dvorním kazatelem a ideologem (1619–1620). Kalvínskému radikálovu vadily v pražských a českých kostelích relikvie, sochy a obrazy svatých, především Panny Marie. V prosinci 1619 tak byla z jeho popudu a se souhlasem krále „očištěna“ (vyrabována) katedrála sv. Víta, při které byl zničen mariánský oltář Lucase Cranacha

Oltář Lucase Cranacha staršího, rekonstrukce Jindřich Nosek

staršího. Scultetovo obrazoborectví znechtivilo katolíky i českou nekatolickou většinu. Po prohrě na Bílé hoře (1620) Scultetus uprchl s králem Fridrichem z Čech do Heidelbergu.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

Škola základ života (250 let)

Okřídlené úsloví i stejnojmenný film neplatí až tak dlouho. Teprve před 250 lety zavedla svým výnosem Marie Terezie povinnost školní docházky. Do té doby to nebyla žádná sláva.

Osvícená královna si možná sama uvědomovala důležitost vzdělání svých poddaných, snad její rozhodnutí bylo ovlivněno děním v okolních, hlavně protestantských královstvích. Školství bylo v neutěšeném stavu a výjimkou v zemích Koruny české byla povinná škola od roku 1683 ve slezském protestantském Olešnickém knížectví pro všechny děti od 6 do 9 let. Když panovnice 6. prosince 1774 vydala Všeobecný školní řád pro školy normální, hlavní a obecné, zavedla povinnou šestiletou školní docházku pro děti od 6 do 12 let. Autorem byl významný

Rakouská císařovna Marie Terezie, 1759

Všeobecný školní řád Marie Terezie, 1774

reformátor pruského školství, pedagog a opat Johann Ignaz Felbiger, známý tzv. písmenkovou a tabulkovou metodou výuky. Byl autorem slabikáře, který roku 1775 vyšel v češtině. Postupně

vznikly tři typy škol. Vesnické jedno- nebo dvojtřídní triviální s výukou čtení, psaní a počítání včetně základních pracovních a hospodářských znalostí. Ve větších městech vznikaly trojtřídní hlavní školy. Nejvyšší stupeň vzdělání tvořily školy normální založené v Praze i Brně roku 1775, které vychovávaly i učitele. Novota se zaváděla jen zvolna, děti do škol moc nechodily kvůli využívání dětské práce. Přesto to byl revoluční krok. Byla to cesta k budoucí prosperitě Čech a Moravy v rámci Rakouska-Uherska.

-liban-

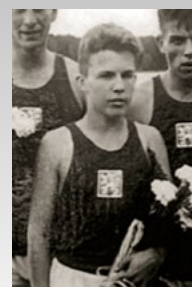
foto © Wikimedia Commons

1919
(105 let)
Jaroslav Vožáb
* 16. 12. 1919
† 3. 4. 1988
český překladatel a herec, člen Divadla Jára Cimrmana

1924
(100 let)
první vánoční strom v republice
14. 12. 1924
rozsvícení na nám. Svobody v Brně

1934
(90 let)
Miroslav Koranda
* 6. 11. 1934
† 6. 10. 2008
československý veslař, olympijský vítěz (LOH Helsinky, 1952)

První Čech, co objel svět (235 let)

František Vilém Sieber (Franz Wilhelm Sieber) byl napůl Rakušan. Narodil se 30. března 1789 v Praze a jeho životní dráha nápadně připomíná dráhu Járy Cimrmana.

Vystudoval pražské gymnázium (1802–1807), poté nedokončil studia architektury a matematiky na pražské technice a přešel na Karlovu univerzitu (botaniku). První velkou cestu (1811–1813) podnikl v létě 1811 do Alp a v prosinci do Itálie. V letech 1817–1819 projel Krétu, Palestinu a Egypt. Získané sbírky (20000) obsahovaly rostliny, hmyz a minerály. Dostudoval pražskou filosofii (1814–1815). Podruhé se vydal na cesty v prosinci 1816 z Terstu na Krétu. Když se 5. prosince 1817 přeplavil do Alexandrie, pokračoval na jih, podnikl cestu proti proudu Nilu do Théb a v dubnu 1818 se vrátil do Káhiry. Odtud pokračoval do Svaté země, Palestiny, kdy přes Sinajský poloostrov došel do Jeruzaléma (3. 7. 1818). Zpátky se

vracel přes Kypr do Egypta a do Evropy, v Terstu přistál 8. prosince 1818. Dojmy z cest publikoval ve dvou cestopisech (1823) a založil přírodovědný cestovatelství ústav. V roce 1822 se vydal na svou největší cestu, a to na cestu kolem světa. Prahu opustil 14. března 1822 a přes Jenu, Norimberk a Karlsruhe dojel do Paříže. Pokračoval do Marseille, kde se nalodil (22. 8. 1822) a odplul na Mauricius. Odtud pokračoval do Austrálie. V Sydney přistál 1. 7. 1823. V prosinci vyplul do tropické části Tichého oceánu. Krátce se zastavil na Galapágách a kolem mysu Horn doplnil 4. dubna 1824 k mysu Dobré naděje. Vznětlivý František měl spory s posádkou, většinu sbírek mu námořníci naházeli do moře a několikrát ho bičovali.

František Vilém Sieber

Do Londýna doplnil 14. září 1824. Svou cestu prohlásil za první českou cestu kolem světa. V listopadu 1824 vystavil sbírky ze své cesty v Drážďanech a na jaře 1825 se vrátil do Prahy. Rakouské úřady trvaly na jeho hospitalizaci v psychiatrické léčebně, proto uprchl do Švýcarska (1829). Po návratu byl pak od 5. 12. 1830 internován v Zemském blázinci v Praze, který již neopustil. Franz Wilhelm Sieber zemřel v Praze 15. 12. 1844 ve věku 55 let na celkovou vodnatelnost. Dodnes nese řada rostlinných druhů Sieberovo jméno.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons

Konstruktér odbojář (120 let)

Do rodiny poštovního kontrolora Josefa Lonka a Marie, rozené Šelové, se 22. prosince 1904 narodil v Chrudimi syn Jaroslav. Pozdější pilot, konstruktér letadel a odbojář šel od školních let za svým cílem.

Jaroslav Lonek, konstruktér, magazín Měsíc, 1935

Letoun Zlín Z-XIII

V Pardubicích studoval tři ročníky vyšší reálky a vyučil se jemným mechanikem. Absolvoval vojenskou službu u leteckého pluku č. 1 (1924–1926). Po složení pilotní zkoušky byl 22. 10. jmenován pilotem – letcem I. stupně. Po dobrovolně prodloužené službě o rok

šel do zálohy. Mezi lety 1929–1930 byl zakládajícím členem Východočeského aeroklubu v Pardubicích. Působil tu jako instruktor i letecký konstruktér (letouny L-1 Lump, L-5 a L-8 Ginette). S letounem L-5 havaroval 9. 10. 1932 a jeho kopilotka Ginette Ferron zahynula. V únoru 1934 nastoupil do Zlínské

letecké společnosti (ZLAS), vlastněně koncernem Baťa. V letech 1935–1938 tu byl šéfkonstruktérem a k jeho projektům patří letouny Zlín Z-XII, Z-212, Zlín Z-IX, větroň Zlín Z-X a rychlý dolnoplošník Zlín Z-XIII. V roce 1938 se vrátil do Pardubic. Po okupaci Němci odešel do Polska. Byl zajat a internován Rudou armádou – tajnou službou GRU. Vrátil se zpět do Protektorátu, aby tu vytvořil špionážní síť. Ta ale počátkem roku 1941 odhalena. Lonek byl v březnu 1941 zatčen, odsouzen k trestu smrti (1943) a popraven 26. 1. 1945 ve věznicích v Drážďanech. In memoriam byl vyznamenán Československým válečným křížem 1939 a jedna ulice v Pardubicích nese jeho jméno.

-felix-

foto © Wikimedia Commons

1939
(85 let)
Josef Abrahám
* 14. 12. 1939
† 16. 5. 2022
český divadelní,
filmový a televizní
herec

1964
(60 let)
Simona Postlerová
* 9. 11. 1964
† 5. 5. 2024
česká divadelní,
filmová
a dabingová
herečka

1969
(55 let)
Josef Sekyra
26. 12. 1969
jako první Čech
stanul na jižním
pólu

Historia magistra vitae

6. 12. 1884 (140 let)

Slavnostním představením hry Magelona od J. J. Kolára bylo **otevřeno Prozatímní národní divadlo v Brně**. Divadlo bylo prvním místem představení českých divadelních děl a oper, včetně Její pastorkyně od Leoše Janáčka v roce 1904. V tomto divadle začal svou kariéru Jiří Mahen.

16. 12. 1944 (80 let)

Bombardéry USAAF se pokusily o **nálet na Škodovy závody v Plzni**, místo toho pumy zasáhly obytné čtvrti. 20. 12. 1944 bombardéry USAAF uspěly s náletem na Škodovy závody, při útoku na hlavní nádraží byl však zasažen též Měšťanský pivovar a střed města.

20. 12. 1859 (165 let)

Patentem č. 227 byl **uzákoněn nový živnostenský řád**. Tímto zákonem byly odstraněny poslední zbytky cechů a byl zaveden plný liberalismus. To znamená, že každý občan měl volný přístup ke všem živnostem. Zásady volné konkurence legalizoval obchodní zákoník roku 1862.

27. 12. 1944 (80 let)

Státní ministr protektorátu Čechy a Morava Karl Hermann Frank vydal **nařízení o pracovní mobilizaci** všech mužů ve věku do 45 let. Tito muži měli být povoláni k zákopovým pracím na Moravě, které měly pomoci zabránit postupu sovětských vojsk směrem na západ.

28. 12. 1884 (140 let)

Český astronom **Karel Anděl** se narodil 28. 12. 1884 v Praze († 17. 3. 1948). Zabýval se hlavně kartografií měsíčního povrchu a nakreslil světoznámou mapu Měsíce Mappa Selenographica (1926). Byl po něm pojmenován jeden z kráterů na přivrácené straně Měsíce.

Dej Bůh štěstí (150 let)

Tradiční pivovarský pozdrav jistě zazněl i 15. prosince 1874 ve Velkých Popovicích. Byla tu uvařena první várka ve zrenovovaném pivovaru. Začala jeho moderní historie.

František Ringhoffer
s Řádem železné koruny

Velké Popovice měly blízko k pivu, které se tu vařilo nejméně od 16. století. Války v 18. století ale zrušily jeho provoz a další etapa nastala s příchodem investora a nového majitele Františka Ringhoffera, známého průmyslníka. Ten využil zániku nedalekého pivovaru ve Štíříně a informací o zdejších vydatném zdroji kvalitní vody. Od roku 1871 budoval moderní pivovar plný technických novinek včetně nových studen. Velká sláva nastala o tři roky později před Vánoce, kdy ředitel pivovaru Josef Wünsch spolu se sládkem J. Růžičkou představili první várku piva. Rozvoj pivovaru prospěl i samotné obci, která během dalších dvaceti let zdvojnásobila počet obyvatel.

Pivovar Velké Popovice, 1920

Symbolem pivovaru je emblém kozla, jehož autorem je údajně neznámý Francouz, který Popovicemi v roce 1874 projížděl. Skutečný živý kozel byl pro štěstí do pivovaru přivezen v roce 1938 a dodnes jsou v areálu firmy k vidění jeho zvěřecí následovníci. Skleněný kozel ve formě rohatého ucha u pivní sklenice byl vytvořen Janem Čapkou v roce 2009 a doprovází každoročně v červnu Den Kozla, který se koná již od roku 1993. Součástí speciálního dne jsou často ochutnávky speciálních „výtvorů“ pivovarníků, jež vznikly pouze pro tuto příležitost.

-babok-

Moravský Edison (130 let)

Josef Sousedík (18. 12. 1894 Vsetín – 15. 12. 1944 Vsetín) byl významný český vynálezce, průmyslník a odbojář. Díky svým technickým inovacím byl přezdíván „moravský Edison“.

Josef Sousedík, před rokem 1945

Narodil se ve Vsetíně a vyučil se elektrotechnikem. Brzy založil vlastní firmu, která se specializovala na výrobu elektromotorů a dalších elektrických zařízení. Jeho firma se rychle stala jedním z předních československých elektrotechnických podniků. Proslavil se patenty v oblasti elektrických strojů a pohonů. Mezi jeho nejvýznamnější vynálezy patří hybridní pohon pro vozidla, který kombinoval benzinový a elektrický motor, což bylo na svou dobu zcela revoluční. Byl autorem více než 50 patentů, z nichž některé byly uznány i v zahraničí. Kromě svého působení

Renovovaný vůz M 290.002 Slovenská strela

v technice byl aktivní i v politice a veřejném životě. V meziválečném období působil jako starosta Vsetína. Během druhé světové války se zapojil do protinacistického odboje, kde jeho technické schopnosti a kontakty sehrály důležitou roli. Bohužel jeho aktivity neunikly gestapu. Byl několikrát zatčen a během výslechu 15. prosince 1944 byl po potyčce s důstojníkem gestapa zastřelen. Zanechal po sobě odkaz výjimečného vynálezce a vlastence, jehož technické inovace a odvaha jsou připomínány dodnes.

Pavel Edvard Vančura

foto © Wikimedia Commons

Deset let od návratu vlka do české krajiny

Fotopasti v létě roku 2014 potvrdily, že se v chráněné krajinné oblasti Kokořínsko – Máchův kraj narodila vlčata. Po více než sto letech se tak do České republiky vrátili vlci, kteří byli na našem území vyhubeni.

Poslední zvíře bylo zastřeleno v roce 1914 v Moravskoslezských Beskydech. Vlci, kteří se v tuzemském vnitrozemí usadili a úspěšně vyvedli mladé, přišli ze severu z oblasti sasko-polského pohraničí.

Vlk je vrcholový predátor a reguluje přemnoženou spárkatou zvěř, která v lesích a na polích podle odhadů napáchá škody okolo sedmi miliard korun ročně. Jeho hlavní potravu tvoří divoká zvěř (asi 98 %), nepohrdne ale ani hospodářskými zvířaty, například ovci, pokud jsou na málo zabezpečených pastvinách.

Toto krásné zvíře se nyní opět stává součástí evropské kulturní i přírodní krajiny. V Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR se snažíme, aby střety mezi lidskými aktivitami a vlky byly co nejnížší, nebo nebyly vůbec. Vlk totiž do naší krajiny patří. Již několik let proto běží takzvaný program péče o vlka, hospodářům a chovatelům ovcí také pomáháme se zabezpečením jejich stád, a pokud

Vlk obecný

Pomník posledního
zastřeleného vlka v roce 1914

dojde ke škodám, vyplácíme finanční náhrady. Programy péče a záchranné programy pro ohrožené druhy financujeme například z evropského projektu Prospective LIFE.

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

www.nature.cz

foto © Dana Bartošová; Jaroslav Vogeltanz

Komiksové legendy ze Slaného a Slánska ožívají na putovní výstavě

Máte rádi historii a zároveň vás baví komiksy? Pak neváhejte a vydejte se na úžasnou výpravu do světa slánských pověstí a legend! Putovní výstava **Bylo X Nebylo?! Komiksové legendy ze Slaného a Slánska** vychází ze stejnojmenné oceněné komiksově publikace **Bylo X Nebylo?! Komiksové legendy ze Slaného a Slánska**.

dal pověstem moderní šmrnc, o čemž se můžete přesvědčit sami během měsíce ledna 2025, kdy výstava ozdobí prostory schodiště na radnici Královského města Slaný. Najdete zde vyprávění o vzniku městského erb, třech křížích na Slánské hoře, jak Velvarští pomáhali při stavbě Karlova mostu a další.

Ale pozor – výstava je putovní! Jakmile skončí její slánská zastávka, poputuje dál. Její zapůjčení je zcela zdarma, a tak je ideální volbou pro knihovny, školy nebo kulturní domy, které chtějí oživit své prostory a nabídnout svým návštěvníkům atraktivní kulturní zážitek. Zoja Kučerová, vedoucí infocentra, dodává: „Máme obrovskou radost, že výstava vzbudila takový zájem. Těší nás, že ji můžeme nabídnout dalším institucím a přispět k šíření pověstí a podpory místní kultury.“

Nezapomeňte – výstava, kterou z fondu cestovního ruchu finančně podpořil Středočeský kraj, putuje, takže kdo ji nestihne ve Slaném, možná ji bude moci zhlédnout v jiných částech regionu. Stačí se informovat v místním infocentru.

Jedna z komiksových pověstí vypráví i o slánském prameni pod Slánskou horou, podle kterého

Publikace, kterou připravilo Infocentrum Pod Velvarskou branou ve Slaném v roce 2023, vás provede sedmi příběhy ze světa starých pověstí a bájí. Na dvanácti velkoformátových panelech uvidíte nádherné ilustrace od komiksových mistrů, jako jsou Tomáš Kopecký, Foxter, Jan Gruml a další. Každý z nich

bylo město Slaný pojmenováno. Pokud byste toho o slánské soli chtěli zjistit ještě více, rozhodně nesmíte při své návštěvě města vynechat novou stálou expozici ve Vlastivědném muzeu ve Slaném s názvem Království soli pod Slánskou horou. Tato interaktivní výstava vás vtáhne do fascinujícího světa soli, historie a vědy. A co je nejlepší? Mnohé exponáty si zde můžete sami vyzkoušet!

Tak neváhejte a přijďte se ponořit do legend, pověstí a objevte Slaný zcela novým způsobem!

Středočeský kraj

Infocentrum Pod Velvarskou branou
Velvarská 136/1, 274 01 Slaný 1
tel.: +420 312 523 448
mobil: +420 728 842 924
e-mail: ic@infoslany.cz
www.infoslany.cz

otevírací doba:
listopad–březen / po–pá
9–12 / 12.30–16.00

Jaroslav Kerles (85 let)

Postavičky velkých nosů a kyprých tvarů. Obrázky plné barev a humoru inspirované milovanými jižními Čechami. To byl svět malíře a karikaturisty Jaroslava Kerlese.

Jaroslav Kerles, spokojený

Ačkoliv se narodil 3. listopadu 1939 v Praze, celý svůj život prožil v Českých Budějovicích. Zde vystudoval střední stavební školu a začal pracovat jako konstruktér v Hydroprojektu. Souběžně se věnoval své velké zálibě – kreslení a malování – a posléze pracoval jako propagační výtvarník pro tehdejší podniky Klenoty a Česká pojišťovna.

KAMácká rodinka na výletě

Zlomem v jeho činnosti byl rok 1970, kdy se stal profesionálním výtvarníkem. Postupně vytvořil více než tisíc kreslených vtipů a karikatur – například pro časopis Dikobraz, zabýval se mimo jiné knižními ilustracemi ke knihám Roberta Fulghuma a značnou část své tvorby věnoval dětské literatuře a tvorbě leporel. Pro Českou televizi vytvořil dětský Večerníček Pan Hú. Kromě veřejně známé činnosti se výtvarně činil formou olejomalby pouze pro osobní radost. Inspiraci ke svým postavičkám a jejich příběhům získával během svých pěších, ale hlavně cykloturistických výletů po jižních Čechách, kdy ho vždy provázely skicák a tužka. Zdrojem námětů mu byla i jeho rodina. S manželkou Věrou prožili 53 let a přivedli na svět tři děti. Jaroslav Kerles zemřel 8. 3. 2014 v Českých Budějovicích.

-babok-

Zimní Příbram

Příbram nabízí pro letošní adventní a vánoční období bohatý program, který láká milovníky tradic, historie i novodobých zážitků. Návštěvníci si mohou vychutnat vánoční atmosféru na Svaté Hoře, objevit tradice hornického života v muzeu nebo se ponořit do záře tisíců světél v areálu Nový rybník.

Sváteční Svatá Hora

Barokní areál Svaté Hory je nepřehlédnutelnou dominantou Příbrami. V této době se zde konají adventní a vánoční mše, jsou zde vystaveny příbramské betlémy, které jsou světovým unikátem, konají se koncerty a Zpívání u jesliček. Návštěvníci si zde mohou užít klidnou duchovní atmosféru.

Vánoce v Hornickém muzeu Příbram

Hornické muzeum Příbram připomíná bohatou hornickou tradici. Můžete zažít tradiční Vánoce v hornickém domku (14. a 15. 12.) a zúčastnit se prohlídky podzemí, kde se dozvíte, jak havíři slavili svátky. V dole Vojtěch budou až do 5. 1. vystaveny příbramské betlémy.

Světelný vodní svět v areálu Nový rybník

Areál Nového rybníka se od 2. 11. do 12. 1. rozžárí instalací „Světelný vodní svět“. Na návštěvníky čekají nádherné světelné sochy a dekorace z desítek tisíc LED světél, jež rozsvěcují plochy i cesty areálu každý den od 16 do 21 hodin.

Světelný vodní svět

Akce

1. 12. Zahájení adventu na náměstí T. G. Masaryka
5. 12. Mikuláš v divadle
8. 12. Vánoce v divadle
- Bronzová neděle na náměstí J. A. Alise
15. 12. Stříbrná neděle na náměstí 17. listopadu
20. 12. Vánoční koncert Příbramské filharmonie – Česká mše vánoční J. J. Ryby „Hej, mistře“

Informační centrum města Příbram
 Pražská 129, Příbram I
 mobil: +420 773 747 843
 e-mail: info@prijbram.eu
www.poznejprijbram.cz

Ono to jede samo! (125 let)

Místo šlapání motor! Konec strojů poháněných lidskou silou! Máme pro vás něco úplně nového. Motocykl Laurin & Klement Typ 1.

Laurin & Klement Typ 1 3/4

Tak nějak mohla vypadat reklamní hesla na revoluční novinku v individuální mobilitě. Laurin & Klement, postupně se rozvíjející už jako společná firma od roku 1896, měli tou dobou v nabídce pouze stroje na vlastní pohon. Pět bicyklů, dva tandemy a dva typy dětských kol tvořily firemní prodejní portfolio. V roce 1899 vstupuje na scénu první hybrid, bicykl s pomocným motorkem nad předním kolem, který zakoupili v Paříži u bratrů Wernerových. Laurin s Klementem v průběhu roku přišli s vylepšením a přemístili náhon

Logo firmy Laurin & Klement

z předního kola na zadní pomocí koženého řemenu a motor umístili pod řidiče, aby tak lépe využili těžší stroje. Prakticky tak nastavili dodnes používaný koncept pro motocykly. Zbrusu nové a originální české motocykly série Typ 1 ¼ a Typ 1 ¾ představili 11. listopadu 1899 v Praze. Jednalo se o první stroje tohoto druhu v celé monarchii. Konkrétně Typ 1 ¼ byl vybaven vzduchem chlazeným jednoválcovým motorem o obsahu 184 cm³ a Typ 1 ¾ byl vybaven motorem o objemu 211 cm³. Další výrobky byly vybaveny motory Werner s řízeným výfukovým ventilem a automatickým sacím ventilem, které byly vybaveny elektrickým kontaktním zapalováním a dosahovaly 1200 otáček za minutu. Tímto krokem se firma Laurin & Klement vydala na cestu výroby motocyklů, kterých vyrobila do roku 1914 kolem tří tisíc.

Libor Zamilovaný

foto © Wikimedia Commons

ADVENT S RAKOVNICKOU KNIHOVNOU

Informace: www.infocentrum-rakovnik.cz
tel. 702 218 001

Od 28. listopadu 2024
Vánoce od srdce

Tradiční prodejní výstava
v roubence Lechnýrovně

7. prosince 2024

**Hradní Duo
v knihovně**

Vánoční koncert rakovnické kapely

10. prosince 2024

Adventní svícení

Setkání v centru města
u velkého svícnu přání a vzpomínek

12. prosince 2024

Pohoda s knihovnou

Řemeslný jarmark
před budovou knihovny

14. prosince 2024

Rakovnické nadělení

Koncerty, jarmark a pohoda
na Husově náměstí

Zámek Dobříš v zimě

Zámek Dobříš se těší na návštěvníky i v zimním období, kdy je otevřena zámecká expozice, hotel a zámecká restaurace.

Zámek Dobříš

V kulturním programu si můžete vybrat z několika připravených hezkých koncertů, nebo můžete **7. 12. navštívit Vánoční trh pod záštitou paní Livie Colloredo-Mannsfeldové, a to od 11 do 19 hod.**

Na nádvoří bude připraveno mnoho stánků s tradičními pokrmy, nápoji, výrobky i bohatým kulturním programem.

Těšíme se na vaši návštěvu.

Více na
www.zamekdobris.cz

Advent v Kolíně

Přijďte zažít sváteční atmosféru plnou hudby a tradic!

Kolín letos znovu ožije předvánoční atmosférou plnou radosti a sváteční pohody. Přijměte naše srdečné pozvání na chystané akce.

Adventní maraton zahájíme již **1. prosince 2024** na Karlově náměstí, kde společně rozsvítíme vánoční strom a první svíčku na adventním věnci. O hudební doprovod se postará zpěvačka **Hana Holířová** s kapelou **New Time Orchestra**. Kromě hudby vás čeká i živý betlém a setkání s anděly.

Pokud máte rádi tradiční řemesla, určitě si nenechte ujít **vánoční řemeslné trhy**, které se budou konat **7. a 14. prosince** vždy **od 12 do 18 hodin**. Své dovednosti vám představí místní řemeslníci, vy si tak můžete odnést originální dárky pod stromček.

Pro rodiny s dětmi je připravena zábava ve formě **Ježíškovy dílny**, která bude otevřena **od 6. do 8. prosince** a znovu **od 13. do 15. prosince**.

A pokud jste milovníky bruslení, čeká na vás kluziště na Karlově náměstí. Bude otevřeno **od 6. prosince až do 6. ledna 2025**. Brusle si můžete půjčit na místě zdarma, stačí složit vratnou zálohu.

Atmosféru dokreslí i tradiční **staročeský kolo-toč**, který bude na Karlově náměstí v provozu **od 6. do 15. prosince**.

Každou adventní neděli se od **17 hodin** můžete těšit na adventní zastavení, zapálení svíčky a hudební vystoupení.

Na závěr vás **26. prosince** čeká **Vánoční koncert města Kolína, již tradiční České Vánoce s Cantores Cantant** v chrámu sv. Bartoloměje.

Pokud chcete na chvíli zapomenout na shon a vychutnat si klidnou atmosféru, navštivte areál

Bartolomějského návrší kolem chrámu sv. Bartoloměje. Od první adventní neděle zde čeká na všechny návštěvníky překvapení v podobě **dřevěného vyřezávaného betléma** od uměleckého řezbáře Jiřího Halouzky z Jiříkova u Rýmařova. Otevírací doba areálu je v době adventu prodloužena každý den od 9 do 19 hodin.

Hledáte další vánoční inspiraci v Kolíně a okolí? Navštivte webové stránky www.kolinzije.cz, kde najdete tipy a pozvánky na adventní i vánoční akce, otevírací dobu památek a další zajímavosti.

Přijďte s námi zažít adventní čas plný kouzelných chvil v Kolíně!

www.kolinzije.cz

České Budějovice se chystají na kouzelné Vánoce!

Jihočeská metropole České Budějovice se již nyní připravuje na okouzující vánoční sezonu 2024. Město plánuje bohatý program, který potěší místní obyvatele i návštěvníky všech věkových kategorií.

Českobudějovický advent odstartuje již 18. listopadu 2024. Historické centrum města se během adventního času promění v zimní pohádku plnou světla, vůně a sváteční atmosféry. Slavnostní rozsvícení vánočního stromu na náměstí Přemysla Otakara II. je naplánováno na 30. listopadu, čímž oficiálně započnou vánoční oslavy ve městě.

Pro milovníky neopakovatelných zážitků jsou připraveny speciální prohlídky. Během adventních nedělí bude možné navštívit Černou věž s komentovaným výkladem. Zimní prohlídky radnice, včetně výstupu na střechu s výhledem na vánoční tržiště, se uskuteční celkem 3x o prosincových středách.

Děti i dospělí jistě nadchne tradiční Přilet anděla a andělský průvod, který se uskuteční 5. prosince. Tento magický spektakl každoročně přiláká tisíce diváků.

Tradiční řemeslné výrobky naleznete na Radničních vánočních trzích od 9. do 14. prosince. Pro ty, kteří touží po autentické atmosféře starých časů,

je připravena akce „Vánoce na starém městě a staročeská ulička v Panské“ 15. prosince.

Duchovní rozměr Vánoc připomene Živý betlém 17. prosince, kde bude betlémský příběh vyprávěn formou pantomimy.

Centrum dění bude na náměstí Přemysla Otakara II., kde se budou konat adventní trhy. Kolem

ikonické Samsonovy kašny vyroste oblíbené ledové kluziště, kde vám brusle i zapůjčí. Chybět nebude ani řemeslná ulička s rukodělnými výrobky, kde naleznete originální dárky pro své blízké.

České Budějovice tak i v roce 2024 potvrdí svou pověst města, které umí vytvořit nezapomenutelnou vánoční atmosféru. Ať už přijedete za nákupy, kulturou, nebo jen nasát sváteční náladu, jihočeská metropole vás přivítá s otevřenou náručí.

Program

- 18. 11. – 6. 1. | Českobudějovický advent** – historické centrum ožije vánoční atmosférou
- 30. 11. | Rozsvícení vánočního stromu** – slavnostní započetí vánočních svátků
- 1.–22. 12. | Adventní Černá věž** – jedinečná komentovaná prohlídka českobudějovické dominanty
- 4.–18. 12. | Zimní prohlídky radnice** – komentovaná prohlídka a výstup na střechu s pohledem na vánoční tržiště
- 5. 12. | Přilet anděla a andělský průvod** – andělský spektakl
- 9.–14. 12. | Radniční vánoční trhy** – tradiční řemeslnický jarmark
- 15. 12. | Vánoce na starém městě a staročeská ulička v Panské** – jednodenní staročeský vánoční trh
- 17. 12. | Živý betlém** – pantomimicky vyprávěný betlémský příběh

ČESKÉ BUDĚJOVICE 2024
EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY

Turistické informační centrum
náměstí Přemysla Otakara II. 1/1
370 01 České Budějovice
tel.: +420 386 801 413
e-mail: info@cb-budejovice.cz
www.budejce.cz

Adventní trhy pod Rumpálem

Přijďte s námi oslavit kouzelný adventní čas na nezapomenutelných trzích, které se budou konat od 6. do 8. prosince pod krásnou historickou věží Rumpál na strakonickém hradě. Tato událost slibuje zábavu a radost pro celou rodinu!

Naše adventní trhy budou plné vánočního ducha a kouzla. Na pódiu se představí řada talentovaných hudebních a tanečních souborů. Uvidíte soubory dětí z mateřských i základních škol či zájmových kroužků. Hudba bude znít všude kolem i díky hudebním kapelám, orchestrům a dudáckým muzikám.

Pro naše nejmenší návštěvníky jsme připravili loutková a divadelní představení, historické pouťové atrakce a peklo plné čertů, které je jistě potěší. A co víc, můžete se zapojit do řady kreativních dílen, kde si vyzkoušíte malování vánočních ozdob, výrobu vánočních dekorací všeho druhu, bižutérní

dílny, ukázky řemesel, malování na obličej, navlékání korálků a mnoho dalšího.

Pokud máte rádi tradiční řemeslné výrobky a pochoutky, určitě se zastavte u prodejních stánků.

Zájemci mohou také navštívit naši vánoční výstavu „Letem vánočním světem“.

Neděle bude opět patřit živému betlému, který nám připomene pravý význam Vánoc.

Přijďte s rodinou a přáteli a společně zažijte krásné okamžiky plné radosti, hudby a vánočního ducha. Těšíme se na vás na strakonickém hradě!

Muzeum středního Pootaví
Strakonice 130^{let}
1894 - 2024

Kompletní program na
www.muzeum-st.cz

Táborské Vánoce

Svátečně vyzdobené město každoročně v závěru roku nabídne řadu programů pro dospělé i pro děti. Na Žižkově náměstí se bude rozsvěcet vánoční stromček. A nejen to...

Budou se tu rojit čerti se svou pekelnou show, kde nebude chybět čertovská dílnička, pekelné Veličenstvo, kniha hříčů a další překvapení. A dojde i k nakupování dárečků na Staročeském vánočním trhu. Umělci předvedou ukázky vánočních zvyků a malé i velké potěší živým betlémem. Celý vánoční čas bude protkáán koncerty a hudebními večery. Po celý advent se také můžete zasnít a inspirovat se na vánoční výstavě betlémů a vánočních ozdob a výrobků z vlny. A také nasát vůni svařeného vína a horkého punče.

Na co se můžete těšit

29. 11. | Rozsvícení vánočního stromu
od 28. 11. | Vánoční výstava Tichá krása z hor
od 30. 11. | Advent na náměstí T. G. Masaryka s velkým vyhlídkovým kolem
1. 12. | Virtuosi di Praga a vánoční koncert Ave Maria
5. 12. | Čertoviny
12. 12. | Vánoční koncert Jakuba Smolíka
14.–15. 12. | Staročeský vánoční trh
24. 12. | Česká mše vánoční J. J. Ryby

tábor

www.visittabor.eu

Vzestupy a pády (445 let)

Zemský hejtman a královský komorník. Exulant a uprchlík před popravou. A nebo také velitel švédského vojska proti Habsburkům. To všechno byl Ladislav Velen ze Žerotína.

Ladislav Velen ze Žerotína

Narodil se 7. prosince 1579 v Břeclavi jako člen starého šlechtického rodu pánů ze Žerotína, kteří zásadním způsobem ovlivňovali chod dějin na Moravě prostřednictvím funkcí ve stavovské samosprávě. Zastával úřad zemského soudce, v roce 1619

se zasadil o připojení Moravy k povstání českých stavů a byl zvolen moravským zemským hejtmánem. Po bitvě na Bílé hoře byl v nepřítomnosti odsouzen k trestu smrti. V emigraci pomáhal Janu Jiřímu Krnovskému v roce 1621 v tažení na Opavu a nechyběl při pomoci Švédům. Jenže i oni byli nakonec vytlačeni, a tak i Ladislav Velen skončil mimo původní vlast neznámo kde někde na Poznaňsku.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Spálené Poříčí nespí zimním spánkem!

Zima sice vylidnila některé památky, ale to neplatí pro ty ve Spáleném Poříčí! Celoročně zde můžete navštívit renesanční zámek s národopisnou expozicí.

Neopomeňte zavítat do špejcharu Ve Dvoře a potěšit se laskavým humorem Jiřího Wintera NEPRAKTY, jehož jedinou stálou výstavou na světě se pyšníme!

Těší se na vás také pracovníci celoročně otevřeného Infocentra, pětinásobného vítěze hlasovací soutěže o to nej... „ičko“ Plzeňského kraje. Každý den se zde také můžete ohřát u pravých kachlových kamen!

Zámek Spálené Poříčí

Spálené Poříčí – Mikulášské trhy

Akce v adventním čase

7. 12. | Mikulášské trhy

21. 12. | Koncert Jazzové Vánoce

22. 12. | Živý betlém

Zkrátka – přijďte k nám a uvidíte, že ani v zimě se tu nudit nebudete!

mobil: +420 605 368 410

e-mail: infocentrum@spaleneporici.cz

N 49° 36.886 E 013° 36.298

www.spaleneporici.cz

Čas adventu a Vánoce v Jindřichově Hradci

První adventní víkend 30. 11. až 1. 12. 2022 se v Jindřichově Hradci uskuteční tradiční, již 9. ročník festivalu JINoHRÁtky aneb Dejte děti do jeslí. Po celý víkend budou probíhat workshopy pro rodiče s dětmi, prodej výrobků chráněných dílen, výstavy betlémů a další doprovodný program.

Advent ve svatém Floriánu

30. 11. se na náměstí Míru slavnostně rozsvítí vánoční strom, který bude zdobit centrum města až do Tří králů.

Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec zve srdečně o druhém adventním víkendu, 7. a 8. prosince,

k návštěvě Zámec-kých adventních dnů. Na druhém a třetím nádvoří najdou návštěvníci tržiště s originálním zbožím. V provozu bude opět více než 500 let stará černá kuchyně a prostory zámku zahrne velká řada hudebních i tanečních vystoupení. Ten samý víkend oživí centrum města i tradiční vánoční trhy.

Až do konce

prosince si užijete spoustu slavnostních svátečních koncertů v kostelích, kaplích nebo kulturním domě Sřtelnice. K Jindřichovu Hradci také patří zcela neodlučně Krýzovy jesličky. Jedná se o největší lidový mechanický betlém na světě, který

Vánoční strom na náměstí Míru

Zámecké adventní dny

najdete v Muzeu Jindřichohradecka. Jeho návštěvu si rozhodně nenechte ujít.

Infocentrum Jindřichův Hradec
infocentrum.jh.cz

Advent v Plzeňském kraji

Poslední dny a týdny tohoto roku pomalu klepají na dveře a každému je jasné, že přichází advent. Přestože pro mnohé z nás je to období shonu, neměli bychom zapomenout se na chvíli zastavit a jen tak rozjímat.

Již tradičně ožívají mnohá místa vánočními trhy, výzdobou a vůní svařáku. Nejinak je tomu i v Plzeňském kraji. Prvním poslem vánočního času je svatý Martin a s ním Svatomartinské hody. Chcete-li si dopřát výjimečný kulinařský zážitek v překrásných kulisách zámeckého prostředí, zavítejte do Zbiroha na Svatomartinské posvícení. Kromě tradiční husy a degustace vín ochutnáte i posvícenské koláče, lidový jarmark pak vyšperkuje den k dokonalosti. Dáte-li přednost lidovému prostředí, nenechte si ujít Svatomartinské hody na Bolevecké návsi a Selském dvoře u Matoušů v Plzni, kam tradičně zavítá i svatý Martin na bílém koni. Křupavá husička a další speciality s nezbytným mladým vínem budou zajisté lépe chutnat za doprovodu živé muziky. Po Martinovi přijde se svojí skupinkou také Mikuláš, aby ty hodné odměnil. Skvělý rodinný program zažijete v Plzeňské zoo, kdy v rámci mikulášské nadílky na statku Lüftnerka budete hledat rohatá zvířata. Spojit mikulášskou nabídku s návštěvou zvířátek bude také možné ve

Farmaparku U Toma v Leducích u Plzně. K vánočnímu času patří pečení perníčků, kdo by se chtěl zdokonalit v jejich zdobení, může se v Klenčí pod Čerchovem zúčastnit kurzu. To v Sušici vás zase ohromí pohyblivý betlém z roku 2004 patřící k největším mechanickým betlémům v České republice. Délka betlému je 5 metrů, hloubka 3,5 metru a výška 2,8 metru. Obsahuje kolem 150 pohyblivých a 150 pevných figur a 35 objektů. Dozvědět se více o tom, jak dobu adventu a Vánoc trávili naši předci, a poodhalit také něco ze symboliky tohoto období

můžete na hradě Rabí na speciálních podvečerních prohlídkách s neopakovatelnou náladou zimního hradu. Překrásnou atmosféru zažijete také v rámci akce Vánoce na hradě Opálka, kde zejména ženy uchvátí nádherná výzdoba. Kouzlo adventu bude dýchat i v Jízdárně Světec v rámci jízdářského jarmarku, nachystán je zde také koncert, kde zazní Česká mše vánoční „Hej mistře...“ od Jakuba Jana Ryby, a v posledních dnech tohoto roku pak bude možné absolvovat komentované prohlídky vánočně vyzdobené jízdárny.

www.turisturaj.cz

Ve Zbirohu si adventní čas užívají děti i dospělí

Malé město na rozhraní dvou chráněných krajinných oblastí Křivoklátsko a Brdy zve na kulturní akce, trhy, umělé kluziště. Město Zbiroh připravuje bohatý adventní program.

Předvánoční trh a rozsvícení vánočního stromu proběhne v neděli 1. prosince v proluce na Masarykově náměstí. Kromě trhu je připraveno vystoupení ZUŠ Václava Vačkáře a vánoční koncert herečky a zpěvačky Ivany Jirešové se zpěvákem z pop-operního tria Gioia Matejem Vaníkem. Zároveň se rozsvítí první svíčka na velkém věnci na kašně a oficiálně se zahájí advent. Každou neděli v podvečer se bude rozsvěcet další adventní svíčka a k tomu jsou připraveny koncerty Staropražských pardálů, ZUŠ V. Vačkáře a hořovických saxofonistů.

Ve čtvrtek 5. prosince bude na děti čekat v kostele sv. Mikuláše nadílka, ve středu 11. prosince se budou spolu se ZŠ a MŠ společně zpívat koledy při akci „Zbiroh zpívá koledy“, kdy bude v proluce jarmark základní a mateřské školy. Předvánoční čas zpříjemní vánoční koncert ZUŠ Václava Vačkáře v kostele sv. Mikuláše 16. prosince.

Na dobu adventu a Vánoc město připravilo pro veřejnost do proluky na náměstí již třetím rokem umělé kluziště. A každou adventní sobotu a neděli prodej svařeného vína, teplých nealkoholických nápojů a vánočních drobností.

Městské muzeum zve na vánoční výstavu a koncert.

Bohatý vánoční program chystá i zámek Zbiroh. Kromě adventních prohlídek expozic připravil na první adventní sobotu vánoční jarmark a v podvečer koncert v Muchově sále.

www.zbiroh.cz

Památky v Karlovarském kraji, které v zimě nespí

Zapomeňte na zažité pravidlo, že hrady a zámky můžete navštívit jen v teplejších měsících. I v zimě na vás čekají okouzující historická místa, která nezavírají své brány! Přinášíme vám tipy na hrady a zámky v Karlovarském kraji, které vás přivítají i během mrazivých dnů.

Karlovarské vánoční trhy

Hrad Loket

Hrad Loket, majestátně se tyčící nad meandrem řeky Ohře, patří k nejpůsobivějším středověkým pevnostem v Česku. Jeho masivní hradby a věže, které kdysi chránily království před nepřátelemi, dnes lákají návštěvníky na dechberoucí výhledy a tajuplné příběhy. Loket je místem, kde se mísí mystika, historie a přírodní krásy okolní přírody Slavkovského lesa. Hrad je otevřen přes zimní sezónu každý den od 9 do 16 hodin.

Hrad Cheb

Na Chebském hradě doslova dýchá historie – právě tady se konala velkolepá královská svatba a odehrála se tu i temná kapitola spojená s vraždou Valdštejnových pobočníků. Cheb se pyšní tím, že je domovem jediné štaufské císařské falce na našem území, kterou kdysi postavil slavný císař Friedrich Barbarossa. Chebský hrad je v zimním režimu otevřený o víkendech, vždy od 10 do 15 hodin.

Zámek Ostrov

Na místním zámku naleznete expozice věnované historii města Ostrov i samotného zámku, jehož osudy se prolínají s významnými evropskými rody. Expozice Šlikové na Ostrovském panství – bohatství a moc ukrývá nejen vzácný exponát, například jeden ze čtyř popravčích mečů kata Jana Mydláře. Ostrovský zámek můžete navštívit od úterý do neděle od 8.30 do 16.00 hodin.

Chebské vánoční trhy

Zámek Sokolov

Při prohlídce interiérů klasicistního zámku se ocitnete v srdci historie, kde se dozvíte fascinující informace o těžbě a zpracování rud a uhlí, výrobě jemného porcelánu či tradičním řemesle krajek a hudebních nástrojů. V zámeckém sklepení se dokonce ukrývá sokolovský poklad z 90. let. Zámek můžete navštívit od středy do neděle, od 9.00 do 12.00 hodin a od 13.00 do 17.00 hodin.

Boží Dar

Adventní tipy

Při návštěvě Karlovarského kraje v adventním čase nezapomeňte na vánoční trhy a akce, které vás naladí do té správné předvánoční pohody.

Chebské vánoční trhy 30. 11. 2024 – 26. 12. 2024

Karlovarské vánoční trhy

30. 11. 2024 – 26. 12. 2024

Skřítkovy ašské Vánoce

30. 11. 2024 – 22. 12. 2024

Krušnohorské vánoční trhy na hradě Loket

14. 12. 2024 – 15. 12. 2024

Průvod čertů v Sokolově 15. 12. 2024

V Karlových Varech si můžete pravou vánoční náladu navodit za jakéhokoli počasí. Ve **Vánočním domě** na zámečku v Doubí vás uchvátí osm metrů vysoký strom s více než šesti tisíci světýlky a k tomu navíc spousta ozdob, sněhuláků, andělů, svíček a dalších dekorací. A co víc, Vánoce tu mají pro všechny celoročně.

Věděli jste, kde se nachází Ježíškova cesta a Ježíškova pošta? Vydejte se na **Boží Dar**. Nejvýše položené město v České republice okouzlí jedinečnou vánoční atmosférou nejen vás, ale i vaše ratolesti.

Karlovarský kraj
Žijeme regionem

Více na
www.zivykraj.cz

**CHEBSKÉ
VÁNOČNÍ TRHY**
30. 11. - 26. 12. 2024

Malá ochutnávka programu:
ZDCH + The Moodies, Big Band Karlovy Vary, Jang Band, Blue Cimbál, Civilní Obrana, Markéta Konvičková s kapelou, Vánoce ROcKu – Michael Foret s kapelou, The End of Colours (The Doors revival), Pavel Callta s kapelou, Balage Band, Jamaron, Václav Noid Bárta a Bek Bek Clan, Leona Machálková

www.chebskevanoce.cz

CH Chebské Vánoce

KULTURNÍ CENTRUM SVOBODA

Pension Bohemia

V krušnohorské Horní Blatné můžete pro své adventní turistické aktivity využít Pension Bohemia na náměstí sv. Vavřince.

Pension poskytuje ubytování ve dvou- a třílůžkových pokojích a také tradiční českou kuchyni. V okolí je celá řada turistických cílů. Doporučujeme Blatenský vrch, Ledovou a Vlčí jámu, skály Na Strašidlech či kapli na Mílově. Určitě nevynechte Muzeum rukavičkářství v Abertamech a jedinečný Boží Dar. Při sněhové nadílce jistě oceníte kvalitní značení pro běžkaře i dostupnost několika lyžařských areálů. Po návratu z poznávání krušnohorské krajiny se o vás rádi postaráme.

www.pension-bohemia.cz

text a foto © Josef Vrána

Advent v Mariánských Lázních – čas klidu a radosti

Mariánské Lázně jsou známé svou lázeňskou elegancí a jedinečným kouzlem, které přitahuje návštěvníky po celý rok. Ačkoliv je toto město vyhledávané zejména v letní sezoně, tak i v zimě, a především během adventu, stojí za návštěvu. Zimní období mění Mariánské Lázně v pohádkové místo, kde se snoubí sport, relaxace i bohatý kulturní program.

Kolonáda Ferdinandova pramene

Hlavní kolonáda

Dům Chopin

text © Infocentrum Mariánské Lázně, s. r. o.; foto © David Košťál, Josef Pavlovic, Václava Simeonová

Pro milovníky zimních sportů jsou k dispozici udržované běžecké tratě a možnost bruslení na přírodních plochách. Po aktivním dni vás přivítají místní wellness centra, kde si můžete dopřát blahodárné procedury, které osvěží tělo i mysl. Mariánské Lázně jsou tak ideální destinací pro ty, kteří chtějí skloubit pohyb s relaxací.

Během adventního období se město zahálí do slavnostního hávu a nabídne bohatý kulturní program. Centrem dění bude Dům Chopin, kde od

12. do 22. prosince každý den od 16 hodin proběhnou různá představení. Můžete se těšit na výstavy, klavírní recitály, filmové projekce i zajímavé přednášky. Adventní atmosféru zpestří také vystoupení zpěvačky Radky Fišarové, která je hlavním hostem této akce. Její hlas vás vtáhne do kouzelného světa šansonů a vánoční hudby.

Kromě kulturních akcí bude nádvoří Domu Chopin ozdobeno vánočními stánky, kde si návštěvníci mohou zakoupit ručně vyráběné suvenýry, ozdoby

a pochutiny. Nesmí chybět ani vůně svařeného vína a dalších tradičních dobrot, které vás zahřejí a navodí tu pravou vánoční náladu.

Advent v Mariánských Lázních je dokonalým spojením kultury, odpočinku a vánoční atmosféry. Přijďte si užít krásný zimní čas do tohoto kouzelného města, kde se starobylá elegancie mísí s moderní pohodou a tradicí. Kompletní program najdete na <https://www.marianskelazne.cz/dum-chopin/>

MARIÁNSKÉ
LÁZNĚ

VISIT
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Turistické informační centrum Mariánské Lázně
mobil: +420 777 338 895
e-mail: info@marianskelazne.cz
www.marianskelazne.cz

Josef Maršálek, Tereza Bebarová

Buchty po ránu 2

Upečte si s Josefem a Terezou klasické narozeninové dorty, vynikající řezy na plech nebo jablčkové koláče, ale i výzvy v podobě žlutkových věnečků a bezlepkového chleba. Naučte se připravit domácí plundrové těsto, ovocné knedlíky nebo slané pečivo na několik způsobů, které si zamiluje celá rodina! Tentokrát nepřijdou zkrátka ani příznivci zdravého či tradičního pečení. Celkem 63 receptů, Josefovy cenné rady a podrobné postupy vychází z 2. řady divácky úspěšného stejnojmenného pořadu České televize. První díl knižní série se stal krátce po svém vydání bestsellerem v kategorii kuchařek.

? Podle které obce dostaly název tradiční kynuté koláče, kterým se říká vzhledem k jejich tvaru „ušaté“?

- a/ Strakonice
- b/ Miletín
- c/ Doudleby

Své odpovědi nám pošlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Petr David, Vladimír Soukup

Jižní Morava známá i neznámá

Znojensko a Pálava

Obsáhnout celou jižní Moravu v jednom svazku by bylo obtížné, proto autoři z tohoto kraje slunce a vína vybrali regiony Znojensko a Pálava. Projdete s nimi úžasný soubor hradů kolem Vranovské přehrady, odhalíte kdysi zapovězená místa podél někdejší železné opony a objevíte jedno z našich nejkrásnějších měst s unikátním a u nás nejrozsáhlejším podzemím. Navštívíte nezaměnitelnou Pálavu se světově proslulým Lednicko-valtickým areálem, jemuž vévodí lednický a valtický zámek.

cena: 399 Kč
www.luxor.cz

Pavel Fencel, Marie Šlehoferová,
Jaroslav Vogeltanz

Kudy po stopách Zlaté stezky

Průvodce krajinou, kudy v minulosti vedly jednotlivé větve velmi důležité obchodní cesty. Kniha přiblíží tehdejší život mezi Pasovem a Prachaticemi či Kašperskými Horami. Autorem je bývalý ředitel Prachatického muzea Pavel Fencel.

cena: 399 Kč
www.starymost.cz

Henriette Wichová

Vítejte u nás v lese!

Sedm napínavých příběhů na sedm dní v týdnu o tom, co všechno můžete zažít, když jste děti a bydlíte v hájovně. Sourozenci Frída a Benjamín bydlí v hájovně s maminkou Andreou, tatínkem Štěpánem a nezbedným jezevčíkem. A život v lese nabízí spoustu dobrodružství. V pondělí Frída objeví noru s liščaty, v úterý Andrea zachrání hned několikrát svatbu a ve středu prožije posmutnělý Benjamín den plný kouzel. To ovšem týden ještě zdaleka nekončí. Čeká na vás sedm napínavých příběhů. A na konci knihy najdete hru, se kterou si procvičíte, jak jdou dny v týdnu pěkně za sebou.

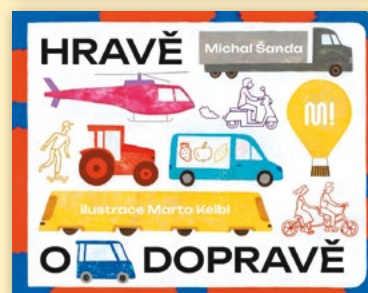
cena: 146 Kč
www.knihykazda.cz

Michal Šanda, ilustrace Marto Kelbl

Hravě o dopravě

Veršované lepoprelo o dopravních prostředcích. My lidé jsme už takoví, že nevydržíme chvíli na místě a neustále se musíme přesouvat, ať už z povinnosti, nebo dobrovolně. Do školky, do školy, rodiče do práce. O víkendů na chalupu, k babičce a dědovi. O prázdninách na hory nebo k moři. Cestujeme rozličnými dopravními prostředky. Než ale začneš tuhle knížku číst, tak si nejdřív zkus vymyslet rým na slovo trolejbus.

cena: 228 Kč
www.meander.cz

Kláštorec nad Ohří

Přijměte naše pozvání do města Kláštorce nad Ohří, perly Podkrušnohoří. Dáváte přednost výletům do přírody, nebo preferujete raději kulturu? Tak či tak, v Klášterci si určitě přijdete na své.

Rašovická lávka

Hrad Egerberg

Po kompletní rekonstrukci je nově otevřena Rašovická lávka. Nový povrch lávky je protisklu-zový a přes otvory není vidět dolů, což jistě oce-ní ti, kteří mají strach z výšek. Povrch by měl být vhodný i pro tlapky psů. Lávka je v barvách naše-ho nového vizuálu a je spojnicí přes řeku po cy-klostezce Ohře (č. 6), která vede od města Cheb až po Litoměřice. V okolí našeho města ji můžete využít k výletům, ať už se vydáte na Rašovic-ké skály, hrad Egerberg či do sousední Kadaně. Skvělým tipem našeho IC je podzimní i advent-ní procházka kláštereckým zámeckým parkem. Rozlehlý anglický park ležící na břehu řeky Ohře

byl založen Michaellem Osvaldem Thunem ve 2. polovině 17. století. V letech 1685–1687 dodal Jan Brokoff pro výzdobu parku sochy představující roční období a světadily. Ve východní části zámeč-kého parku se nachází kaple představující sedm bolestí Panny Marie. Ty nechal z pískovce vytesat rovněž Michael Osvald Thun, a to roku 1691.

Turistické informační centrum
nám. Dr. E. Beneše 85
431 51 Kláštorec nad Ohří
tel.: +420 474 359 687
e-mail: icklasterec@muklasterec.cz
www.klasterec.cz

text © Mgr. Lenka Fricová; foto © Štěpán Malas

Kláštorec n. Ohří

Náměstí s vánočním stromem

Advent v Kadani

Srdečně vás zveme v sobotu 30. 11. 2024 od 10 hodin na Mírové náměstí v Kadani.

Adventní atmosféra

Můžete se těšit na – adventní tržičtě, vánoční zvyky a tradice divadla Navenek, zvířátka z bet-léma, anděly na chůdách, dětské atrakce, hru na varhany v kostele Povýšení sv. Kříže a hru na klavír v podloubí i na dílnu DDM Šuplík. Dále si dopoled-ne na hlavním pódiu nenechte ujít vystoupení místních sborů i pohádkové představení. Odpo-ledne se uskuteční koncert Radima Schwaba a na závěr velkolepý adventní koncert Pavla Vítka.

Finále na pódiu a balkonu kostela Povýšení sv. Kříže – předání hornického světla sv. Barbory, rozsvícení první svíce na adventním věnci, ohňo-stroj s rozsvícením vánočního stromu za zvuku pís-ně Tichá noc v podání Pavla Vítka.

Trh na náměstí

ADVENT V LITOMĚŘICÍCH

Litoměřice

Adventní jarmark
Hrad Litoměřice
30. 11.

Rozsvícení stromu
Mírové náměstí
01. 12.

Adventní trhy
Mírové náměstí
13. - 23. 12.

Navštivte také:

- ★ Vyhlídkovou věž s expozicí Kalich
- ★ Severočeskou galerii výtvarného umění
- ★ Expozici dolu Richard
- ★ Hrad Litoměřice s expozicí vinařství, výstavu F. Holzmann, a expozici pivovarnicví
- ★ Dómský pahorek
- ★ Diecézní muzeum
- ★ Světničku K. H. Máchy
- ★ Gotické dvojče

www.litomerice.cz

Kadaň

SKUPINA ČEZ
GENERALNÍ PARTNER

K Kulturní zařízení Kadaň

www.kultura-kadan.cz

Šťasten ten, kdo zapomene na vše, co už nelze změnit

Důvodem k repatriačním letům z Izraele do Prahy byl ozbrojený útok Hamásu 7. října 2023 na Izrael. Nejstarší pasažérkou byla spisovatelka Eva Erbenová, která žije v jihoizraelském Aškelonu. Její „návrat“ domů mi dal možnost se s ní sejit v památný den 28. října 2023 a vyslechnout si její vzpomínky.

Eva Erbenová, 28. 10. 2023

Rodina Evina otce pocházela ze Spáleného Poříčí. Nejstarším známým předkem byl **Abraham Löwidt**, jenž měl syna **Joachima Löwidta** (* 1805; † 20. 8. 1872 Sp. Poříčí), který se oženil s jistou Franziskou (* 14. 5. 1806 Sp. Poříčí; † 23. 11. 1860). Jejich syn **Josef Löwidt** (* 9. 10. 1833 Sp. Poříčí; † 27. 7. 1915 Sp. Poříčí) se oženil s Rosalíí Fleischl (* 1836–1839; † 15.–16. 9. 1924 Sp. Poříčí). Dědeček Evy **Rudolf Löwidt** (* 15. 11. 1860 Sp. Poříčí) měl továrnu na rybí konzervy v Krochwitz, dnes Chrochvice, původně místní část Podmokel, dnes Děčín. Transportem AAp byl 9. 7. 1942 deportován z Prahy do terezínského ghetta pod č. 884, kde zemřel 16. 7. 1942. Evin babička Emilie, rozená Schützová (* 19. 3. 1864), zemřela ještě před válkou (1936–1937) a pohřbena byla v Podmoklech. Prarodiče Evy měli celkem tři syny.

František Löwidt (* 29. 11. 1890 Mirošov) byl továrník. Oženil se 28. 3. 1939 s Klárou, roz. Deut-schovou (* 23. 6. 1901 Senica), podle dokladu vydaného farním úřadem v Praze III. u sv. Mikuláše přestoupili k církvi římskokatolické. Žili v Plzni a podle vzpomínek Evy měli dceru Editu (* 1927). Manželé Löwidtovi bydleli před deportací v Praze V, Žatecká 10, a deportováni byli transportem Au 12. 5. 1942 z Prahy do Terezína, Klára jako č. 1898442 a František jako č. 443. Následně byl František transportem Ek 28. 9. 1944 z Terezína dopraven do Osvětimi, pod č. 798, kde byl zavražděn. Manželka Klára byla dopravena transportem Eo 6. 10. 1944 z Terezína rovněž do Osvětimi pod č. 147, kde zahynula. Osud

jejich Edity není znám. **Oskar Löwidt** (* 16. 5. 1894) žil ve Vídni s manželkou Elsou a měli dceru Arnoštku (* 22. 1. 1928). Rodina žila v Líbeznícih a byla deportována transportem Ba 10. 8. 1942 z Prahy do Terezína. Oskar jako č. 1447, Elsa jako č. 1448 a Arnoštka jako č. 1449. Poté byli oba rodiče 15. 5. 1944 odesláni transportem Dz z Terezína do Osvětimi, Oskar pod č. 568 a Elsa pod č. 569, kde byli zavražděni. Arnoštka zemřela v terezínském ghettu 25. 2. 1945. **Ing. Jindřich Löwidt** (* 18. 1. 1895 Mirošov), tatínek Evy, pracoval jako chemik, byl vynálezce a měl továrnu na gumové výrobky ve Volyni.

Rudolf Löwidt, dědeček Evy

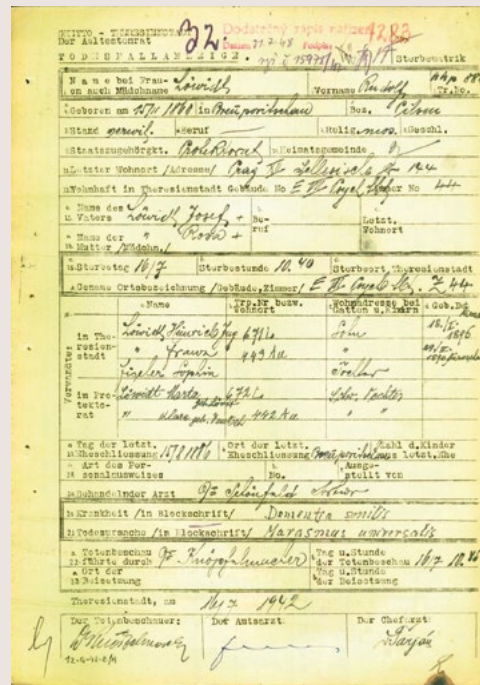

Adolf Löwit, Evin dědeček, zemřel před válkou

Marta Löwitová (* 17. 7. 1901 Heřmanův Městec), maminka Evy, byla dcerou **Adolfa Löwita** (* 18. 4. 1865 Heřm. Městec; † 12. 1. 1920 Heřm.

Šarlota (babička Evy), Marta (maminka Evy), Josef a Arnošt Löwitovi, 1910

Úmrtní list Rudolfa Löwidta z terezínského ghetta

Městec), který měl továrnu na luxusní dámskou obuv. Jeho otec Michal Löwit roku 1856 založil obuvnickou živnost s 15 dělníky v Heřmanově Městci. Dědeček Adolf Löwit podnik zdědil a v roce 1887 rozjel tovární výrobu se 180 dělníky. Tu po něm převzal jeho syn Arnošt Löwit, strýc Evy, který vyráběl obuv v dílně i podomácku.

Podnik měl pobočky v Seči, Bojanově, Chotěboři, Hlinsku, Svatce i jinde. V roce 1919 měl na 300 zaměstnanců a specializoval se na výrobu lehké dámské obuvi, kterou vyvážel do Německa, Dánska, Norska, Anglie a Holandska, a to až do okupace. Druhé manželství Adolfa Löwita s Matildou, roz. Breinigovou (* 6. 7. 1863 Praha), bylo bezdětné a Matilda zemřela v roce 1936. S první manželkou Šarlotou, roz. Lustigovou (* 28. 1. 1869 Selmice; † 20. 10. 1914 Heřm. Městec), měl Adolf Löwit čtyři děti. Arnošt Löwit (* 22. 12. 1897 Heř. Městec) byl uvězněn 24. 5. 1942 a deportován do koncentračního tábora Mauthausen, táborové č. 9849. Zavražděn byl 5. 6. 1942 v pobočném táboře Gusen. S katolickou manželkou Vlastou, roz. Petrovou (* 16. 12. 1899 Heř. Městec; † 1978 Heř. Městec), měl dvě děti, obě přežily. Josef Löwit (* 16. 1. 1899 Heř. Městec) měl za manželku Elsu Löwit a zemřel před válkou (1938). Třetí dítě patrně zemřelo po narození. A jako čtvrtá se narodila Marta Löwitová, maminka Evy. Byla absolventkou obchodní školy v Pardubicích. Po svatbě se starala o domácnost a tatínkovi pomáhala s firmní administrativou.

Maminka s novorozenou Evou, 1930

Ing. Jindřich Löwidt, tatínek Evy

Marta Löwidtová, rozená Löwitová, maminka Evy

Eva Löwidtová se narodila jednoho sychravého pátečního dne 24. října 1930 v Podmoklech. Rodina žila postupně v Podmoklech, Volyni a Praze. Doma se mluvilo česky, ale všichni také ovládali němčinu. Kromě dvojjazyčnosti držela rodina i dvojí svátky, židovské a křesťanské. Do synagogy chodili v den největšího židovského svátku Jom kipur (Den smíření). Cítili se jako Češi židovského vyznání.

Evinou první reálnou vzpomínkou je návštěva babičky Matildy, maminčiny nevlastní matky, v Heřmanově Městci. To už ale dědeček Adolf ani babička Šarlota nežili. Jezdili sem dvakrát ročně, v létě a na svátek Chanuka. Zpočátku žila Eva s rodiči v Podmoklech, v domě v Podmokelské ulici. Odpoledne chodila se služebnou Boženkou, po mamince nejmilejší osobou, na procházky. Obvykle na Pastýřskou stěnu naproti jejich domu. Za domem byla také stráž, v zimě zasněžená, jako dělaná na sáňkování. Eva tu našla hodně kamarádů, a nejenom z jejich ulice. Chodily s maminkou také nakupovat do konzumu vedle jejich domu, kde

Eva s maminkou, dědečkem a babičkou Löwidtovými, 1932

Eva pokukovala po holčičce, co v obchodě pomáhala. Chtěla mít také nějaké hokynářství. Jednoho dne jí tatínek přinesl domů krásný dřevěný pokojík, zařízený jako hokynářství. Ostatně doba po večeri patřila většinou tatínkovi, se kterým stavěli na koberci hrady a zámky z barevných dřevěných

kostek nebo hráli Člověče, nezlob se! Před spaním tatínek vyprávěl Evě pohádky. Dědečka Rudolfa a babičku Emilii navštěvovala Eva s rodiči skoro každý víkend, protože do Krochwitz, kde měl dědeček továrnu na rybí konzervy, to byl z Podmokel kousek. Ve dvoře vítal každou návštěvu zuřivě šťastný pes, jezevčík Bobík.

Později koupil tatínek v jihočeské Volyni továrnu na gumové zboží. „*Ta továrna ještě stojí, je to taková ruina. My jsme bydleli ve velkém domě, který byl součástí areálu továrny,*“ vzpomíná Eva. Začala tu chodit do první třídy, ale nechodila tam dlouho. Dostala spálu a po vyléčení přišla dlouhá rekonvalescence. Když se vrátila do školy, opět tam nepobyla dlouho, dostala spalničky. Když se uzdravila, zakrátko tu byl zánět slepého střeva, které Evě „vyndali“ v nemocnici ve Strakonících. Eva ale dostala teploty a ty neklesaly. Nakonec se zjistilo, že má lehký zapal plic. Za dlouhých šest týdnů se dostala konečně domů. Několik týdnů po návratu z nemocnice tatínkova továrna vyhořela.

Eva s tatínkem, asi 1933

Eva s rodiči na horách, asi 1935

Eva s jezevčíkem Bobíkem u dědy Rudolfa Löwidta, Podmokly, asi 1935

Eva po přestěhování, Praha-Strašnice, 1936

Psal se rok 1936 a tatínek si pronajal od pana Načeradce vilu v pražských Strašnicích, Vilová 453/14. Rodina se přestěhovala a Eva chodila do první třídy tady. „Tatínek s námi mohl ještě před válkou odjet do Šanghaje, kde hledali chemiky a lékaře, ale neodjel. Antisemitismus jsem nepoznala nikdy, ve škole ani na ulici. Nikdy, nikdy. Nevím, jak rodiče, ale myslím, že taky ne,“ vzpomíná Eva.

Protektorát Čechy a Morava. Na příchod Němců 15. 3. 1939 si Eva nevzpomíná. Ale pamatuje si na kanárka, kterého když měli jako Židé v rámci protizidovských zákonů odevzdat, maminka pustila, aby alespoň jeden z nich odletěl. „Tatínek se zajímal o bakelit, který již existoval, ale on ho chtěl udělat průhledný jako sklo, něco jako je dnes Pyrex (průzračné borosilikátové sklo, pozn. autora), a to se mu také podařilo. Vzpomínám na ten den, jak tatínek šel ráno na patentový úřad. Vrátil se nějak k večeru, celá vila byla osvětlená, zahrada nasvícená, byl to svátek. Patent ale nebyl na tatínkovo jméno, ale na jméno jeho kolegy Ing. Hořáka.“ V roce 1939, za Protektorátu Čechy a Morava, Žid nemohl patent přihlásit na své jméno. Ironií osudu bylo, že Němci za války používali vynález Jindřicha Löwidta do zeměrovačů. „Vzpomínám si, že jsem šla po válce, když jsem byla v sirotčinci, navštívit Ing. Hořáka. Doma jsme měli velký perský koberec přes celou jídelnu a ten koberec se jednoho dne sroloval a večer odvezl. Během návštěvy jsem ho viděla u Ing. Hořáka, který v té době vlastnil ve Vršovicích firmu Baklax.“ Eva netušila, jak se tam ten koberec dostal.

„Vzpomínám si, jak před válkou maminka hledala gynekologa, snad byla těhotná, to nevím přesně, a seznámila se s doktorem Libonem. Pozvala ho s manželkou a dcerou k nám domů. Tenkrát maminka chodila do kurzu ‚Brabcova studená kuchyně‘, a tak se u nás

Eva Erbenová s rodiči na výletě, asi 1936

servirovaly veškeré vybrané delikatesy. Libonovi přišli večer s trochu mladší holčičkou než já, Danuškou, a mluvili o tom, že odjedou do Ameriky. Moc chtěli, že mě budou adoptovat a vezmou s sebou. Jako zálohu dala maminka Libonovým svůj diamantový prsten od tatínka a tatínek své zlaté hodinky se zlatým, snad „dvoumetrovým“ řetězem. To jsem ale nevěděla, dokud mi obě věci neposlali po válce do Izraele. Nakonec jsem neodjela, protože když přišlo pozvání z USA od Libonových, byly hranice už zavřené. Tatínek tehdy řekl, že jsme Češi, na českém území, a i když půjdeme do Terezína, je to pořád ještě doma. Mýlil se.“

Eva s oblíbenou panenkou

O emigraci se začalo v rodině vážně uvažovat pozdě, až v létě 1939. „Maminka se dozvěděla o Wintonových vlacích. Šla do hotelu Jalta a nechala mě zapsat na seznam. Jak jsem se to všechno dozvěděla? Najednou se v pokoji objevil malý kufříček a maminka do něho dávala ručníky, moje prádlo a povídá: ‚Možná že pojedíš do Londýna.‘ Řekla mi, že mě zapsala, a já začala hrozně plakat. Vzpomínám si na tu větu, která není moc pěkná, ale já jsem tehdy řekla: ‚Já budu jít s vámi dřevo a nikam nepojedu.‘“ Ve vile bydlela rodina do roku 1941, kdy ji v rámci protizidovských perzekucí museli opustit. Útočiště našli v domě V Olšínách 1330. Eva vzpomíná, jak se tatínek snažil najít jim úkryt na venkově, ale nikdy k tomu nedošlo.

Eva, první školní den, Podmokly, 1936

Eva s maminkou, Strašnice, těsně před válkou

671	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
672	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
673	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
674	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
675	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
676	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
677	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
678	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
679	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
680	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
681	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
682	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
683	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
684	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
685	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
686	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
687	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
688	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
689	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
690	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
691	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
692	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
693	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
694	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
695	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
696	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
697	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
698	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
699	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189
700	Edy	1111	Hilfsarb.	27.12.	I. Bismarcktag, 6	26189

List z transportního seznamu L z Prahy do Terezína, Löwidtovi transportní čísla 671, 672 a Eva 673

Ghetto Theresienstadt Der Anwesenheit		04.		Datum		Jahrgang		No.	
TODESFALLANZEIGE									
Name (mit Zusatz nach Nützlichkeitsgesetz) <i>Löwidt, Oskar</i> Tr. No. <i>1111</i>									
Geboren am <i>27.12.1927</i> in <i>Prag, Böhmen</i>									
Mutter <i>Edy Löwidt</i> Vater <i>Oskar Löwidt</i>									
Letzte Wohnort (Gebäude, Zimmer) <i>Theresienstadt, Ghetto No. 1111</i>									
Wohnt in Theresienstadt (Gebäude, Zimmer) <i>Theresienstadt, Ghetto No. 1111</i>									
Name der Witwe (Nachname) <i>Edy Löwidt</i> Geburtsort <i>Prag</i>									
Name der Witwe (Vorname) <i>Edy</i> Geburtsort <i>Prag</i>									
Sterbetag <i>25.2.43</i> Sterbeort <i>Theresienstadt</i> (79)									
Genauere Ortsbeschreibung (Gebäude, Zimmer) <i>Theresienstadt, Ghetto No. 1111</i>									
In Theresienstadt am <i>25.2.43</i> In Theresienstadt am <i>25.2.43</i>									
Todesursache (in Blockschiff) <i>TYPHUS ABDOMINALIS BACILLUS</i>									
Todesursache (in Blockschiff) <i>TYPHUS ABDOMINALIS BACILLUS</i>									
Theresienstadt, am <i>25.2.1943</i>									
Der Totenschein		Der Anwesende		Der Chirurg					
<i>L. Löwidt</i>		<i>M. ERICH MUNK</i>		<i>1111</i>					

Dcera Oskara Löwidta a Elsy, 14letá Arnoštka, zemřela v terezínském ghettu

Předvolání do transportu. „Když přišlo předvolání do Terezína pro nás tři, odvedla mě maminka spát k sousedům nad námi. S tatínkem balili. Ráno jsem ještě v noční košili sešla dolů. Maminka mi dala dvoje punčochy, dvě košilky, dva svetry, prostě mě nabalila. Já si vzala s sebou svou panenku, knížky Staré pověsti české, Hanička všetečka, Kája Mařík, barvičky a nějaké papíry na malování. Pak se mě maminka zeptala, co chci na sebe, a já jako velká parádnice si vybrala šatečky. Byla u nás ještě švadlena paní Janebová, která k nám chodila, a na cestu nám opravila to i ono. Potom se vážila zavazadla... Brzy ráno se odcházelo z domu. Jeli jsme tramvají na zadní plošinu vyhrazené pro Židy a pak pěšky na nádraží Bubny. Tam to bylo jako z onoho světa. U stolu rodiče odevzdali klíče od domu, peníze a šperky. Stali jsme se čísly, která nám pověsili na krk.“ Tatínek dostal transportní číslo 671, maminka 672 a Eva 673. Transportem L byli 10. 12. 1941 deportováni z Prahy-Bubenče do Bohušovic. Odtud šli pěšky do terezínského ghetta.

V terezínském ghettu. „Terezín bylo ghetto. Ale kdyby válka skončila v Terezíně, tak to byla taková dobrá škola, protože se o nás ti naši vedoucí starali a my děti jsme se nesměly učit, tak jsme pracovali v zahradě,“ vzpomíná Eva. „Kničky, které jsem si přivezla, jsem dala stejně jako ostatní děti do provizorní knihovničky. Já jsem nebyla v dívčím heimu (domově), můj tatínek byl proviantním v Magdeburských kasárnách, což byla pozice docela elitní. Jak ho dnes analyzuji, vidím, že byl člověk klidný, inteligentní, matematicky uvažující, a můj nejmladší syn je jeho kopii. V pěti letech mi tatínek napsal do památníku: S klidem a rozvahou vládní životem, Tvůj tatka. Trvalo mi několik let, než jsem pochopila, co tím myslel. Nicméně právě tyto vlastnosti mu patrně vynesly onu elitní pozici.“

Maminka pracovala v „puckoloně“ a bydlela s Evou v Drážďanských kasárnách, což Eva těžce

Opera Brundibár, Eva první řada, vpravo, v kostkované sukni

nesla. Poté co Němci vystěhovali civilní obyvatelstvo z Terezína, kdo měl trochu styky, mohl si na půdě některého z domů udělat bydlení. Tatínek Evy zařídil takový malý kumbál v domě U Zlatého slunce naproti Drážďanským kasárnám. Tam měli tu správnou postel, správné peřiny, matrace a v kamrlíku 2,5 x 2,5 m byli moc spokojeni. Měli tam malý bubínek (kamínka), kde se vařily kopřivy, které Eva sbírala všude možně, na což, jak říká, byla expert. Maminka jí říkala, že to pálení je dobré proti revmatismu. „Tešilo mě to, i když jsem tenkrát nevěděla, co to je.“ Eva procházela ghettem s bezelstností malého dítěte. „I když byla naše komůrka malinká, žili jsme společně jako rodina, což byl na terezínském poměry luxus. Kdyby válka skončila v Terezíně, jako by se nic nestalo. Věřili jsme, že všechno je jen dočasné. Na jaře jsme si říkali, že v létě je konec, a podobně. Tatínek navíc tvrdil, že neví, že nic nemáme, vždyť opět začne pracovat a všechno si znovu koupíme. V Terezíně to bylo naposledy v mém dětství, kdy jsem byla s rodinou.“ Eva se zapojila do dětského světa, který přinašel mnoho dobrého. „Zpívala jsem ve sboru opery

Brundibár, kam jsem byla vybrána po jedné zkoušce jako mezzosoprán. Díky tomu jsme se dostali na nějakou dobu do úplně jiného světa. Najednou jsme byli malí herci a Brundibár byl pro nás Hitler, nacismus, tedy to, jak jsme doufali, co jednou porazíme. Opera Brundibár byla našimi vitamíny. Zpívala jsem tu operu asi padesátkrát a dodnes ji mohu zazpívat celou.“

Nemoci ghetta. Ale byly tu i starosti. Snad všichni měli furunkulózu, bolestivé hnisavé onemocnění kůže nebo žlázek, které se nacházejí v kůži. Je způsobeno nejčastěji stafylokoky, méně streptokoky. Eva vzpomíná, že měla podpaždí plné hnisu, asi devět ložisek. „Doktoři v ghettu byli andělé, protože žádná antibiotika nebyla. Dělalí nám autohemo (autohemoterapie je léčba vlastní krví za účelem zvýšení imunitní reakce organismu), kdy vezmete krev ze žily a dáte ji zpátky do svalů, což bylo velmi bolestivé. A tatínek mi nosil kvasnice, které jsem dostávala v takových kuličkách, každý den. Nebyly žádné vitamíny, celá léta žádná vejce, mléko, to si nikdo neumí představit. Všichni jsme měli nález na plicích, což se zjistilo až po válce. Měli jsme ikterus (žlouten-

ku), nebo jsem prodělala těžký zánět nosních sklípků, který léčit v ghettu, kde nebyly léky, šlo jen obtížně. Tatínek přesto nějaké léky obstaral.“ Eva také vzpomíná s nadsázkou na svou roli „malé zlodějky“. „Pracovali jsme na šancích, které byly rozděleny na jednotlivé zahrady. Vykonyvali jsme všechny zahradnické práce včetně rytí záhonů, ale také se tu hodně vyprávělo. Vykládali nám dějiny, o Napoleonovi, o Marii Terezií, řečkou mytologií, o Sokratovi, zkrátka Komenského škola hrou v terezínské praxi. Na práci jsme si my holky braly podprsenky, i když jsme tam neměly co dát. V zahradě jsme tam daly kus zelí, jablka přivázaly v podpaždí kapesníčkem, zkrátka kradly jsme jak straky,“ dodává Eva s úsměvem. „Čeští četníci nám v životě nikdy nic neudělali. Ale byl tam Janeček, a to byla velká svi... Podobaný obličej od neštovic a snad i na duši.“ Zeptal jsem se Evy na kamarádství v ghettu. „Měla jsem několik spřízněných duší v zahradách, ale největší přítel byl pro mne Petr Podvinec, moc hodný kluk. Hráli jsme spolu v jedné hře, kde jsem hrála královnu Ester a Petr krále. Nakonec jsem se ve svých třinácti zamilovala. Petr ale válku nepřežil.“

Petr Eisenberg doma ve Frýdku, 1936

Druhým osudovým mužem Evy byl **Petr Eisenberg** (* 20. 3. 1921 Moravská Ostrava – Přívoz; † 5. 4. 2017), syn Artura Eisenberga a Kláry, roz. Kassler. Přežil několik koncentračních táborů: Terezín, Osvětim, Mauthausen, Gusen. Nejprve byl transportem Bm 30. 9. 1942 dopraven z Ostravy do Terezína pod číslem 148. První setkání s Petrem má Eva spojené s třešněmi, kdy jako vedoucí mládeže doprovázel jejich „hundertschaft“, sto dětí na sklizeň, snad kukuřice, mimo ghetto. Cestou uviděli třešně obsypanou třešněmi a Petr jim řekl, natrhejte si, kolik chcete, ale neberte je do Terezína. Udělali, jak jim řekl, a vrátili se do ghetta. Děvčata si ale všimla,

Petr Eisenberg hraje fotbal v Terezíně, 1944

že má Petr na košili červené skvrny od třešní, které nesl mamince do ghetta. Strážní si ničeho nevšimli, a to byla Evina první vzpomínka na jejího budoucího manžela. V té době ale byl úplně mimo Evin obzor, byl mnohem starší a vůbec... Po dvou letech byl Petr transportem Ek 28. 9. 1944 dopraven do Osvětimi jako číslo 1994. Táborové číslo v koncentračním táboře Mauthausen měl 116671 a byl osvobozen v pobočném táboře Gusen II Američany. Po válce si změnil jméno na Erben.

Příběh z Terezína „Když tetička Hella měla astma, tatínek jí obstaral léky Felso prostřednictvím známého českého četníka, strážného v Terezíně. Soudím dneska podle toho, že nejspíš nechal před deportací do Terezína nějaké peníze u nějakých Čechů, kam potom poslal toho četníka pro léky. Stejně jako když jsem já byla tak nemocná, tak taky přišel nějaký aspirin nebo co. Léky pro tetičku ten četník, jak bylo domluveno předem, v určitý čas hodil do okna. Ale byla zima, okno bylo zamrzlé, tak maminka to

Petr Eisenberg v květnu 1940

nějak prorazila a najednou hop, balíček byl vevnitř. To se odehrálo ještě v Drážďanských kasárnách, kde ve druhém nebo třetím podlaží byla marodka a tam jsem měla léky tetičce donést. Byla tma, zima, v životě jsem se tak nebála. Ještě dneska, když mám něco takového udělat, často na to myslím. Na ty široké schody, tmu a smrad, co byl v Terezíně všudypřítomný. Zaklepala jsem na marodku, objevila se bílá ruka, chytila balíček a beze slova byla zase pryč.“

Transport tatínka do Osvětimi. Tatínek byl zařazen do transportu Ek, když se Terezín evakuoval. Transport odjel 28. 9. 1944 do Osvětimi, tatínek jako číslo 308. Později byl evidován jako vězeň v koncentračním táboře Dachau, táborové číslo 115104. Zde také 24. 1. 1945 zemřel, pouhých 95 dní před osvobozením tábora americkými jednotkami (29. 4. 1945).

Dobrovolně do Osvětimi. Eva se s maminkou přihlásila do transportu dobrovolně. „Tehdy nám tvrdili, že muži jedou připravovat nový tábor, kam se z přelidněného a nemocemi prolezlého Terezína přesuneme. Za nějakou dobu nám nabídli, že můžeme jet také. Nový tábor je hotový. Tak jsme se s maminkou dobrovolně přihlásily. Která z žen by nechtěla za svým synem, manželem nebo otcem?“

Aby byla iluze „šťastné cesty“ do nového tábora dokonalejší, cestovalo se osobním vlakem, nikoli dobytčákem. Z terezínského ghetta odjížděla Eva

Ghetto Terezín, foto protektorátní četník Alois Vašíček

s maminkou transportem En, pouhých šest dní po otci, tedy 4. 10. 1944, jako číslo 1316 a 1317. „Jely jsme osobním vlakem, okna zabeďněná, aby nebylo vidět, kde jsme a kam jedem. Na bedněni byla cedulka Plzeňský Prazdroj. Když jsem ji otočila, bylo tam německy napsáno: Wier fart nach Auschwicz (jede-me do Osvětimi). Maminka nechtěla, abych to někomu říkala.“ Jely asi tři dny, protože bombardování narušovalo plynulost dopravy. Když vlak zastavil, maminka se dívala škvírami v bedněni, viděla něco jako káznici, všude psi. „Moje vzpomínka je, že jsem nic nevnímala, jen jsem držela maminku. Když nás vyhnali z vlaku, přišla k mamince Julča Becková.“ Byla to kamarádka Lídy Baarové, která byla s Evinou maminkou v Terezíně v putzkoloně a odjela do Osvětimi dřívějším transportem. Měla pásku na rukávu a věděla, že přijel transport z Terezína. „Přišla k nám, chytila mě za ruku a řekla: Až se budou ptát, kolik ti je,

Před návštěvou mezinárodní komise v ghettu 28. 6. 1943 byly vydané bezcenné peníze, tzv. Ghettogeld

řekni, že 18.“ Za nelidského řevu, štekotu psů a mlácení je na peronu seřadili do pětistupů. Na vyvýšeném místě tam stál s hůlkou Josef Mengele, známý jako Anděl smrti, jinak také Němec, důstojník SS a osvětimský lékař. To ale tenkrát žádná z žen nevěděla. „Ani jsem nevnímala, co se tam děje. Takové to doprava, doleva... Ale já jsem se pořád jen dívala, kde je maminka. Selekcí jsem prošla s jedinou myšlenkou, na maminku, ani nevím, jestli se mě ptali, kolik mi je. Ze selekce jsme šly do umývárny, kde nám sebrali všechno, ostříhali vlasy, dostaly jsme nové hadry, všechny mokré. Já jsem nedostala štráfované, ale nějaké tmavomodré šaty, které mi byly veliké. Tak mi je maminka kolem mě nějak omotala. Kalhotky žádné, žádné punčochy, jen místo bot dřeváky.“

Breslau, z města se staly ruiny, 1945

Odchod z Osvětimi. V osvětimském pekle byla Eva s maminkou více než dva měsíce. Tedy až do evakuace tábora začátkem ledna 1945. Tehdy je převezli do Grünbergu (Zielona Góra), do pobočného koncentračního tábora Gross Rosen. „Bylo hrozné, že jsme musely odejít z Osvětimi. Maminka možná mohla žít.“ Z Osvětimi šly kus pěšky, pak je naložili na vlak. „Byl to hrozný chaos, když nás nakládali, lidi se báli, že nás zaplynoují. Já to nechápala vůbec. Vlak jel, zastavil a my vystoupily v Breslau.“

Polské město Wrocław (německy Breslau, česky Vratislav) leží v jihozápadním Polsku. „Bylo tam plno uhlí, šíleně to tam smrdělo a vůbec se nedalo dýchat. Z města jsme šly pěšky přes les, dlouho, dlouho, až jsme se dostaly někam před veliká vrata. Bylo to v lese a za vrata byly čtyři stodoly, něco jako veliké koňské stáje, kde byla uskladněná sláma. U brány stála mohutná esesačka, která dávala injekce jedinou velkou jehlou (snad proti tyfu). Dodnes tam mám velkou jizvu.“ Na druhý den Evě otekla ruka, dostala sepsi. Maminka, Julča Becková a jistá Paula, také česká Židovka, byly přítelkyně a vzaly Evu do kuchyně, kde v ohni dezinfikovaly nůž, vypálily zanícenou ránu po injekci a horkou vodou ránu omývaly. Zakrátko zjistily, že jsou v jednom z pobočných táborů dalšího nechvalně známého koncentračního tábora Gross-Rosen v Dolním Slezsku (60 km od Vratislavi). Ženy tu chodily na práci, kopaly protitankové zátarasy a natahovaly ostnatý drát. „Byla jsem bosa. Když jsme stály na nástupu, komandant, takový ten voják, co už se nehodí na frontu, mě poslal do takového dřevěného domku. Tak jsem šla. Otevřela mi holka, byla starší než já, a začala na mě maďarsky. Já maďarsky rozuměla, protože ty, co na nás řvaly v Osvětimi, byly většinou samé Maďarky. Porozuměla jsem, že tam bydlí komandant a musíme mu uklízet. No tak jsme uklízely. Byl tam bubínek a teplá voda, což bylo úžasné. Za chvíli přišel komandant a přinesl mi pár bot.“ Eva

Židovský hřbitov v Sokolově, 1989

Matka zemřela. Toho dne spal transport v satelitním táboře Svatava (Zwodau). Tento tábor od 1. září 1944 spadl pod koncentrační tábor Flossenbürg. „Maminka mi tu zemřela v náručí. Její poslední slova byla: Evičko, já už dál nemohu.“ Na druhý den naložili její tělo na vůz k ostatním mrtvým ženám a odjeli. Po válce Eva zjistila, že byla pohřbena ve společném hrobě na židovském hřbitově v Sokolově. Eva šla na druhý den s transportem dál. Ten den byl z celého pochodu nejméně vyčerpávající. Zemřela jí matka – a s ní odešly i veškeré síly Evy, jak si myslela. Navečer je dali do nějaké stodoly, kde bylo staré zapáchající seno a sláma, ale udrželo je to při životě. V koutě stála osamocená kráva a Evu k ní lákalo teplo. Tak se vedle ní zahrabala do sena a tvrdě usnula. Když se vzbudila, transport byl pryč. Eva byla sama v cizím místě. Otevřela oči a vedle ní klečel kluk v hadrech a zjišťoval, jestli žije. Hoch byl Polák, co utekl z totálního nasazení na práci v Říši. Po chvíli Evě přinesl trochu mléka a Eva se s chutí napila. Přinesl i cukrovou řepu, kterou nakrájel, nakrmil ji a ona pookřála i díky spánku a teplu. Asi viděl, že je jí lépe, vyšel

ze stodoly a už se nevrátil. Předtím ji ještě varoval, že kolem je to samý Němec. Evu čekal dobrodružný pochod dlouhý 135 km, který se dá zvládnout za 40 hodin, ale člověk musí být fit, ne zesláblý jako Eva. Počkala do večera, nastal úplněk, a tak se vydala, nevědouc kam. S rozbřeskem se ocitla na rozkvetlé louce a uvědomila si, že už přichází jaro. Šla dál, až došla k trati. Pokračovala dál, až vyčerpáním za tepla jarního slunce usnula. V úleku se probudila. Stál nad ní německý voják. Byl překvapený jako ona. Byl to vojenský zběh. Vyndal z batohu polní láhev s kávou a dal jí napít. Poradil jí, kudy má jít, aby došla k českým hranicím. Každý se pak vydal svou cestou. K večeru potkala dva české chlapce, kteří jí nevěřili její příběh. Spíš ji měli za vychrtlé zjevení, blázna, a tak odběhli. Eva šla několik dní, až v lese narazila na chatrč. Byla to vidina střechy nad hlavou a snad i pomoc. „Když jsem byla už blízko, někdo na mě německy zařval: ‚Vy tam! Nehýbejte se! Nehýbejte se!‘ Byl to německý voják. Kdo jste? Co tady děláte? Co chcete?‘ Snažila jsem se mu namluvit, že jsem se opozdila za svou jednotkou a snažím se je dohnat. Jen se nevěřícně usmál a namířil na mě pušku. Byla jsem vyděšená! Chtěl mě zastřelit! V tom okamžiku vyšel z chatrče druhý voják,

ze stodoly a už se nevrátil. Předtím ji ještě varoval, že kolem je to samý Němec. Evu čekal dobrodružný pochod dlouhý 135 km, který se dá zvládnout za 40 hodin, ale člověk musí být fit, ne zesláblý jako Eva. Počkala do večera, nastal úplněk, a tak se vydala, nevědouc kam. S rozbřeskem se ocitla na rozkvetlé louce a uvědomila si, že už přichází jaro. Šla dál, až došla k trati. Pokračovala dál, až vyčerpáním za tepla jarního slunce usnula. V úleku se probudila. Stál nad ní německý voják. Byl překvapený jako ona. Byl to vojenský zběh. Vyndal z batohu polní láhev s kávou a dal jí napít. Poradil jí, kudy má jít, aby došla k českým hranicím. Každý se pak vydal svou cestou. K večeru potkala dva české chlapce, kteří jí nevěřili její příběh. Spíš ji měli za vychrtlé zjevení, blázna, a tak odběhli. Eva šla několik dní, až v lese narazila na chatrč. Byla to vidina střechy nad hlavou a snad i pomoc. „Když jsem byla už blízko, někdo na mě německy zařval: ‚Vy tam! Nehýbejte se! Nehýbejte se!‘ Byl to německý voják. Kdo jste? Co tady děláte? Co chcete?‘ Snažila jsem se mu namluvit, že jsem se opozdila za svou jednotkou a snažím se je dohnat. Jen se nevěřícně usmál a namířil na mě pušku. Byla jsem vyděšená! Chtěl mě zastřelit! V tom okamžiku vyšel z chatrče druhý voják,

Postřekov byl osvobozen 2. 5. 1945 americkou armádou

položil mu ruku na rameno a řekl: ‚Škoda kulky, nech ji jít, stejně brzy chcípne.‘ A voják pušku sklonil.“ Eva, hnána nevýslovnou hrůzou, utíkala pryč, kličkovala mezi stromy a doufala, že ji nestřelí do zad. Dorazila na břeh řeky plné vody z jarního tání. Na druhém břehu byla vesnice. Vesnice je naděje, jídlo, útočiště. Našla si větev, s její pomocí mělké místo a ledovou řeku přešla. Zaklepala na dveře největšího z domů. Nikdo neotevřel, tak šla dovnitř. Stálo tu několik párů vysokých vyleštěných holínek, jaké nosili Němci. Na nic nečekala, nezabouchla za sebou, utekla a pak omdlela vyčerpáním.

Rodina Jahnová z Postřekova, zleva Vlasta, Kryštof, Ludmila

Zachráněna. Hlasy! Cítila, že jí něčí něžné ruce stahují její zašpiněné zavšivené hadry. Ty něžné ruce ji umývaly. Bylo to jako sen. Když otevřela oči, ležela v čisté povlečené posteli a nad ní se skláněli muž a žena. Byli to Jahnovi. Eva byla v obci Postřekov na Domažlicku, která byla v letech 1938–1945 v důsledku Mnichovské dohody součástí nacistické Třetí říše. „Až někdy v 60. letech mi řekli, že jsem zachráněna, když jsme je navštívili s manželem, jak mě našli. Našli mě lidé ze vsi, ukryli mezi pytle brambor a na druhý den večer mě pan Jahn zahrabal na žebříčku do jetele a odvezl k nim domů, kde žil s manželkou Ludmilou a dcerou Vlastou. Dokonce ke mně přivolali porodní bábu. Já myslím, že jsem se tenkrát podruhé narodila.“ Nic z toho si ale Eva nepamatovala, až to, jak se vzbudila u Jahnů v posteli. V provizorním úkrytu pod podlahou kuchyně se Eva dočkala konce války.

Po válce. Krátce po válce nechal Evu pan Jahn zapsat na pražské židovské obci do seznamu přeživších. Kryštof a Ludmila Jahnovi byli v roce 1983 in memoriam oceněni izraelským památníkem Jad Vašem jako Spravedliví mezi národy.

Arnošt Löwit, tatínkův bratr a výrobce exkluzivní dámské obuvi, žil ve smíšeném manželství s protestantkou Vlastou, roz. Petrovou (* 16. 12. 1899 Heřm. Městec; † 1978). Před válkou měli v Heřmanově Městci vilu, kterou jim projektoval proslulý brněnský architekt Bohuslav Fuchs. Za okupace se rozvedli kvůli majetku, aby nepadl do rukou Němcům. Arnošt se pak ukrýval asi rok v Seči, ale někdo ho udal a on skončil v Terezíně a následně zemřel v Mauthausenu. Manželka Vlasta hledala po válce manžela, ale našla Evu. Předčasně dospělou dívku dala koncem srpna 1945 převést k sobě do vily v Heřmanově Městci. Eva tu začala chodit do 5. třídy, i když to vzhledem k prožitému moc nechápala. Po roce se ale rozhodla, že chce pryč. Koncem prázdnin 1946 odešla do Prahy,

Vlasta, exmanželka Arnošta Löwita, tatínkova bratra, u níž Eva krátce bydlela po válce

Eva v Praze, asi 1946

do tzv. Lauderovy školy v Belgické ulici č. p. 67/25. Budova byla do července 1943 židovským sirotčincem, od srpna 1943 do května 1945 tu byla nacistická bezpečnostní služba a po válce se sem opět vraceli Židé, do azylového domu. Eva začala navštěvovat zdravotnickou školu na klinice doktora Kostečky ve Štěpánské ulici, která patřila pod Karlovu univerzitu. Již během učení začala vydělávat jako ošetřovatelka v ordinaci doktora Neumanna v Pštrosově ulici. Lékařova dcera, kterou Eva znala, zemřela v terezínském ghettu.

Petr Erben. V roce 1948 Eva ukončila zdravotní školu a setkala se svým druhým osudovým mužem, Petrem Eisenbergem, tehdy již přijal příjmení Erben. „Petra, který je o deset let starší, jsem znala z Terezína, ale nikdy bych si nepomyslela, že o mě bude mít zájem. Ovšem stalo se a brzy jsem se ze sirotčince stěhovala do jeho garsonky v Žitné ulici.“ Seznámili se při oslavě vyhlášení nezávislosti Státu

Izrael (14. května 1948), na židovské obci v květnu 1948. „Petr pocházel z Ostravska, kde bylo židovství mnohem více zakořeněno než u nás. Hodili jsme se k sobě asi tak..., že jsme se k sobě vůbec nehodili. Petr byl ven a já byla dovnitř. Petr všechno znal, všude byl, a mně to bylo jedno. Předtím jsme se několikrát viděli v tramvaji a chodili každý zvlášť tancovat do Mánesa. Petr tam byl s nějakou holkou, ale přišel pro mě tancovat a už mě nepustil.“ Petr napsal autobiografii „Auf eigenen Spuren“. Po roce 1989 se podílel na organizaci pamětních a pietních akcí v Ostravě i vydání publikace „Město v nás“. Obsahem byl život židovského etnika v Moravské Ostravě před druhou světovou válkou. Sbírka obsahuje také texty memoárů Petra i Evy, genealogický materiál k rodině Kassler nebo soubory rodinných či školních fotografií, zejména obsáhlou kolekci fotografií Evy.

Petr Erben jako voják, Praha 1946

Eva 1948

Marseille 1949

Eva na lodi Transylvanía, 1949

Eva na cestě do Izraele, Bandol 1949

v Paříži, a on jim poslal nějaké peníze. Pronajali si útulný pokojík v domku u jednoho rybáře. Petra napadlo, že si udělají „svatební cestu“. Jeli tedy autobusem čtyři dny – do Cannes, Nice, Monte Carla, kdy jen nastoupili, vystoupili, nastoupili, vystoupili a zase nastoupili a jeli dál. Spali po noclehárnách, ale byli šťastní. Loď Transylvanía odjela s Evou a Petrem z Marseille 3. března 1949. Když vplouvali do haifského přístavu, Petr řekl: „Tady postavíme dům a budeme mít děti, které nebudou vědět, co se nám stalo. Bude tu zem, ze které nás už nikdo nevyhodí.“ Postavili dům v Aškelonu a vychovali tři děti, o nichž Eva mluví jako o největším daru, kterého se jí dostalo. „Často jsme přemýšleli o tom, že bychom se vrátili do Čech natrvalo. Kdyby sametová revoluce byla dřív, kdy ještě moje děti nebyly dospělé, kdy jsem je ještě mohla vzít a posadit do českých škol, tak ano.“ Eva a Petr měli dceru Danielu (* 1949), Alona (* 1953) a Amíra (* 1970). Díky nim má dnes 9 vnuků a 11 pravnoučat. Ale dál už to je jiný příběh Evy Erbenové.

Memento. Poté co příslušníci Hamásu zaútočili 7. 10. 2023 na izraelské území, zabili 1 139 lidí a dalších 253 unesli do Pásmu Gazy jako rukojmí,

byla Eva repatriována do Čech. Když čtete tyto řádky, už zase žije v izraelském Aškelonu.

„Když jsem byla jednou pozvaná mluvit před izraelskými vojáky, kteří právě narukovali, generál se mě ptal, jak by si každý z nich měli uchovat holokaust. Řekla jsem mu, že si věty vypůjčím z Bible, kde stojí: Přenesl jsem vás na křídlech orlů, a žijete. A já přináším na křídlech orlů sílu těch šesti milionů, jejichž život byl ztracen, ale jejich duch a energie žijí ve vás. Dávají vám sílu těch milionů, jež byly zavražděny, a ta vás povede. To je vaše síla. Tak vy budete vzpomínat na šoa. Nebuďte nad tím smutní, netruchlete. Samozřejmě je třeba je uctít, ale vězte, že vás to posiluje a neoslabuje. Ta síla šesti milionů je ve vás, ta síla je vaše tajná zbraň, kterou máte vždy při sobě. Je to vůle uskutečnit, co je třeba.“

Pro Památník Terezín Luděk Sládek

Památník Terezín

www.facebook.com/TerezinMemorial
www.pamatnik-terezin.cz

Cesta do Haify. Po únoru 1948 měla Eva pocit, že zase nastává špatná situace pro Židy. S Petrem se rozhodli pro emigraci. V létě 1948, kdy už čekala první dítě, odešla s Petrem do Paříže. Zůstali tu několik měsíců a Eva pracovala v nějaké instituci pro sirotky. Snažili se dostat do Austrálie, kde ji chtěla jedna rodina adoptovat, ale vše dopadlo jinak. Eva se v Paříži 15. 10. 1948 provdala za Petra. Z Paříže odjeli 4. 2. 1949, protože 5. 2. měli nastoupit na loď Kedma v přístavu Marseille. Když přijeli do přístavu, loď byla pryč. Neměli peníze, tak co si počít? Eva napsala svému „pacientovi“ z Prahy, proslulému lékaři Wheremu, žijícímu

Rodina Evy Erbenové, Izrael – Aškelon, 2006

Kláster obutých augustiniánů (400 let)

Konfiskacemi po Bílé hoře získal Českou Lípou s novozámeckým panstvím Albrecht z Valdštejna. Roku 1624 přivedl na panství dva augustiniánské mnichy z pražského kláštera u sv. Tomáše a ještě do konce roku 1624 vydal první zakládající listinu kláštera.

Další zakládající listiny vydal 12. 3. 1627 a určil, že součástí kláštera bude velký výchovný ústav a církevní latinská škola. U školy vznikla kolej u Všech svatých. Finančně byl klášter závislý na výnosech vrchnostenského pivovaru a Novozámeckých rybníků. Stavba kostela a konventu dostávala 10 let tisíc zlatých, dříví, vápno a kámen. Konvent až s 12 řeholníky měl přispět prací a povozy. Stavba byla dokončena v polovině roku 1631. Prvním převorem se stal roku 1624 Felix Gladich, prvním

rektorem Paulus Conopaeus z Flander. Ze školy se postupně vyvinulo Gymnázium Česká Lípa. Klášter řádu svatého Augustina v České Lípě je vybudovaný v barokním slohu. Součástí komplexu je kostel Všech svatých, známý svými freskami a cennými uměleckými díly. V minulosti tu sídlil Státní okresní archiv, dnes Vlastivědné muzeum a galerie.

-felix-

Betlémy z kraje Orlických hor

Kultura Rychnov nad Kněžnou, s. r. o., a Město Rychnov nad Kněžnou ve spolupráci s Kolowratským zámekem vás srdečně zvou na 27. výstavu „Betlémy z kraje Orlických hor“. 6.–26. 12. konírna Kolowratského zámku

Uvidíte betlémy dřevěné, papírové, keramické, paličkované, látkové či mechanické. Nebude chybět ani interaktivní betlém, který si sami sestavíte dle fantazie. Připraveny jsou podvečerní koncerty žáků ZUŠ a nově i možnost zakoupení TURISTICKÉ VIZITKY. Slavnostní vernisáž 6. 12. 2024 v 16 hod.

Otevřeno

po–pá 8.30–12 / 14–17 hod.

so–ne 9–12 / 14–17 hod.

6. 12. / 16–17 hod.

24. 12. / 21–24 hod.

25. a 26. 12. / 14–18 hod.

Advent na Starém náměstí

1. 12.

14.30 vystoupení dětí Základní umělecké školy a mateřských škol

17.00 rozsvícení vánočního stromu

18.00 vystoupí Tereza Mašková s kapelou

8. 12.

17.00 koncert české saxofonistky K. J. Sax

* dřevosochání anděla přímo na pódiu

Více na

www.kulturark.cz

Osvícenec a pedagog (290 let)

Do rodiny soukeníka v Rychnově nad Kněžnou se 11. listopadu 1734 narodil syn František Martin. Časem se z něho vyklubal osvícenec, vlastenec, buditel, spisovatel, historik, filolog a pedagog.

František Martin Pelc

F. M. Pelc, Nová kronika česká

Po ukončení studia na rychnovském piaristickém nižším gymnáziu pokračoval od roku 1750 na jezuitském gymnáziu v Hradci Králové. Vyšší gymnaziální studium absolvoval v Praze 1754. Studia teologie a práva na univerzitě přerušil a kolem roku 1760 se stal učitelem. Později byl hofmistrem v rodině hraběte Šternberka a od roku 1769 učitelem v rodině hraběte Františka Antonína Nostice. Opakovaně odmítal přijmout místo profesora češtiny na univerzitách ve Vídni a Erfurtu. Místo toho s Josefem Dobrovským

katalogizoval knihovnu u Nosticů a jako archivář uspořádal nostický archiv od roku 1620. Mezi lety 1771–1772 se podílel na vydávání týdeníku Pražské učené zvěsti. V období let 1774–1775 připravoval první latinské vydání Balbínovy Obrany. Od roku 1777 následovaly Příhody Václava Vratislava, svobodného pána z Mitrovic, a edice Spisovatelé dějin českých. V letech 1774–1782 vznikly jeho Stručné dějiny Čechů od nejstarších dob do

doby dnešní, monografie Císař Karel IV., král český, a Životopis římského a českého krále Václava. V lednu 1793 byl František Martin Pelc jmenován prvním profesorem českého jazyka na Pražské univerzitě. Tady sestavil text Nový způsob výkladu druhů českého skloňování (1793). Jeho nejvýznamnějším dílem je ale Nová kronika česká (1791–1800). F. M. Pelc zemřel 24. 2. 1801 a byl pochován na Malostranském hřbitově v Praze. Jeho jméno nese divadlo v jeho rodném městě.

M. Foltýn

Vánoční Liberec

Prožijte nejkrásnější svátky roku ve městě pod Ještědem! Jestli se Liberec zachumlá do sněhových peřin, vám sice slíbit nemůžeme, ale určitě si tady užijete sváteční pohodu s melodií koled, vůní opékaných klobás a horkých svařáků.

Liberecký advent

Už v pátek 22. listopadu se před libereckou radnicí rozzáří letošní adventní strom – zteplí jedlička s oblíbenými herrnhutskými hvězdami, světelnými řetězy a dalšími ozdobami. Od pátku 29. listopadu na náměstí začínají tradiční adventní trhy s doprovodným programem, ke kterým od 1. prosince přibude ještě Fialův mechanický betlém, a těšit se můžete i na adventní vyhlídkové kolo. Mezi náměstím Dr. E. Beneše a trhem na Soukenném náměstí se můžete svézt adventním vláčkem.

Vánoce očima dětí

Krásný čas vánoční si užijete také na chodbách liberecké radnice, kterou v období 29. listopadu – 6. ledna promění fantazie dětí na pohádkové království. Tradiční výstava „Vánoce očima dětí“ vám tady představí roztomilé výtvary z mateřských škol, které vykouzlí tu pravou sváteční náladu.

Vánoce na zámku

Letos poprvé si můžete přímo v Liberci užít také Vánoce na zámku. V sobotu 30. listopadu se

Rozsvícení vánočního stromu

totiž Liberecký zámek opět otvírá veřejnosti a láká na speciální adventní prohlídky, připraveny jsou i dětské dílničky, koncerty v kapli a vystoupení folklorního souboru Jizerka. Nenechte si tuhle událost ujít a zajistěte si včas vstupenky.

Rej čertů a andělů před radnicí

Žádný pořádný advent se neobejde ani bez Mikuláše, čertů a andělů. Před libereckou radnicí dorazí tahle oblíbená partička ve čtvrtek 5. prosince a bude zvědavá, jestli mezi přihlížejícími najde dost kamarádek a kamarádů. Nejlepší masky návštěvníků pak ocení sám Mikuláš. A kdybyste chtěli od

Adventní atmosféra na náměstí

Rej čertů a andělů

pekla nahnat pořádný strach, stavte se před radnicí ještě v úterý 10. prosince, kdy sem namísto roztomilých čertíků dorazí děsiví Krampusáci.

Přejeme šťastné a veselé vánoční svátky!

Visit[^]Liberec

Městské informační centrum
www.visitliberec.eu

Adventní putování po Libereckém kraji

Adventní čas v Libereckém kraji nabízí kouzelnou atmosféru a nezapomenutelné zážitky. Můžete se těšit na adventní prohlídku v zoo, kde vás zvířata přivítají v zimním hávu, nebo si vychutnat svažené víno mezi historickými železničními vozidly.

Pro nejmenší je nachystaná návštěva Mikuláše v autentickém pekle, které jako by vystoupilo z jedné z neznámějších českých pohádek. Připravte se na kouzelný advent plný tradic a překvapení!

Tradiční adventní trhy na **zámku Sychrov** přinesou nejen bohatý výběr vánočních dekorací, svícnů a keramiky, ale také kouzelnou atmosféru doplněnou ukázkami řemesel. Pro děti i dospělé je připravený pestrý doprovodný program, který podtrhne sváteční náladu. Autentické prostředí **Pekelných dolů** u Lindavy z pohádky *S čerty nejsou žerty*

Zoo Liberec

Zimní romantika s párou

ktej potěší malé i velké návštěvníky. Procházka svátečně vyzdobenou a nasvícenou **zoologickou zahradou v Liberci** je ideální adventní zážitek pro celou rodinu. Zvířata i zahrada na vás čekají 14. prosince 2024, kdy si kromě vánoční nálady můžete vychutnat i speciální program pro děti.

Pokud hledáte další adventní tipy, navštivte www.liberecky-kraj.cz nebo sledujte sociální síť **Region Liberec**, kde najdete spoustu inspirace nejen na adventní výlety!

REGION
LIBEREC

www.liberecky-kraj.cz

Státní zámek Sychrov

je ideálním místem pro nezapomenutelné mikulášské zážitky. Děti projdou pekelnou váhou hříčů, ozdobí si perníčky u čertovy babičky a potkají se s Luciferem, který jim promluví do duše.

Pro milovníky historie i dobrého pití je tu akce **Svařák na Zubačce**, která propojuje adventní pohodu s kouzlem starých železničních vozidel. Unikátní atmosféra technických památek ve spojení s adventem je zážitkem,

Kaple zasvěcená sv. Janu Pavlu II.

Malované Ústí nad Orlicí

V Ústí nad Orlicí mají svůj betlém místní významné osobnosti. Tradiční malované ústecké betlémy doplnil před časem malovaný betlém ústeckých osobností, který se postupem času doplňuje. Ctí techniku malování betlémů a vhodně doplňuje sbírku těch historických adventních a vánočních.

- 12. 12. | Tak já letím – divadelní představení
- 16. 12. | Hana a Petr Ulrychovi se skupinou Javorý – vánoční koncert
- 18. 12. | 4 Tenoři – vánoční koncert
- 21. 12. | Hudba pomáhá – benefiční koncert
- 22. 12. | Generace – vánoční vystoupení hudební skupiny

V Ústí nad Orlicí můžete také oslavit konec starého roku, kdy **31. 12.** zahraje na Mírovém náměstí **Žlutý pes revival** a bude odpálen silvestrovský ohňostroj.

Zasněžené Mírové náměstí

Betlém ústeckých osobností

Návštěvu muzea a prohlídku betlémů můžete spojit **1. prosince** s účastí na slavnostním zahájení adventu v Ústí nad Orlicí. Na Mírovém náměstí proběhne od 15 hodin jarmark vánočního zboží místních neziskových organizací, v 17 hodin se rozsvítí vánoční osvětlení města a vánoční strom. Od 17.15 hodin zahraje na pódiu hudební skupina **Adventní koledivy**, kterou mezi koledami doprovází loutkové vstupy a poezie.

Čekání na Štědrý den vám může zpříjemnit náš další adventní program

- 11. 12. | Vánoční koncert ZUŠ Jaroslava Kociana
- 11.–2. 12. | Vánoční trhy

Vánoční strom na Mírovém náměstí

A pokud máte tajné vánoční přání, můžete ho poslat **Ježíškovou poštou** svému Ježíškovi. Sliby a přání se přeci o Vánocích mají plnit.

Přejeme všem klidné a radostné Vánoce.

[ou] Město Ústí nad Orlicí

Turistické informační centrum
Sychrova 16, 532 24 Ústí nad Orlicí
tel.: 465 514 271
e-mail: ic@muuo.cz
www.ic.ustinadorlici.cz

SKOČTE SI DO *Pardubic*

ADVENT S VŮNÍ PERNÍKU

Vánoční trhy a 50 podob
perníku v kavárnách

30. listopadu
až 24. prosince 2024

www.adventsvuniperniku.cz

Pardubice

Vychutnej si krásné adventní památky UNESCO na Vysočině

OKOUZLUJÍCÍ
TELČ

Telč, Třebíč a Žďár nad Sázavou

Navštiv tři jedinečná města Vysočiny a objev jejich perly, zařazené do seznamu světového dědictví UNESCO

NAČTI
QR

Víc tipů na výlety → vysocina.eu

 Třebíč

Nejkrásnější
VÁNOČNÍ
MĚSTO
na Moravě

ZAČÍNÁME
1. prosince

www.visittrebic.cz

Technotrasa spouští novou aplikaci

Cestování po industriálním dědictví severní Moravy a Slezska bude pro zájemce ještě pohodlnější. Technotrasa spouští novou aplikaci.

Hyundai, výrobní závod Nošovice

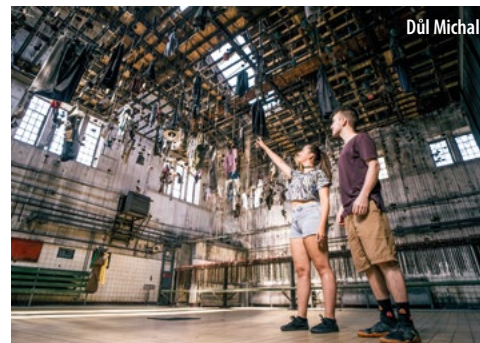

Osoblaha a jeho úzkokolejka

Důležité informace o památkách, ale také o sbírání bodů pro bonusové odměny najdou zájemci v nové aplikaci Technotrasy. „Jsem ráda, že jdeme s dobou a modernizujeme pro návštěvníky služby na Technotrase. Technotrasa je stezka, která propojuje důležitá místa spojená s technikou a řemeslem v našem regionu. Propojuje více než tři desítky zastávek, jedná se o unikátní muzea, doly, pivovary, Dolní oblast Vítkovic v Ostravě a mnohé další. Těší mě, že návštěva těchto míst bude pro turisty ještě pohodlnější,“ řekla náměstkyně moravskoslezského hejtmána pro regionální rozvoj a cestovní ruch Šárka Šimoňáková. Dodala, že nová aplikace nabídne nejen informace o zastávkách: „Když lidé v terénu

kliknou na jednotlivá místa Technotras, systém GPS jim ukáže, jak daleko od místa jsou, a nabídne i trasu, jak se tam dostanou.“

Lidé budou moci pohodlněji sbírat body za návštěvu míst a snáze získávat následné odměny. „Stačí si do chytrého telefonu stáhnout aplikaci Technotrasy, při každé návštěvě některé ze zastávek Technotrasy nasnímat QR kód, získané body se automaticky přičtou na váš účet. Na návštěvníky pak čekají různé dárky s logem Technotras. Jinak veškeré informace o Technotrase, včetně informací o nové aplikaci, lidé najdou na webových stránkách Technotrasy,“ řekl jednatel krajské centrály cestovního ruchu Moravian-Silesian Tourism Petr Koudela.

Důl Michal

Letošní ničivé povodně se nevyhnuly ani zastávkám Technotras. „Bohužel víme, že například provoz Osoblazské úzkokolejky nebo Flascharova dolu je už pro letošní sezonu uzavřen. Mnoho zastávek ale naopak funguje bez omezení a lidé svou návštěvou památky podpoří. Každopádně doporučujeme, aby si návštěvníci provoz místa ověřili na webových stránkách jednotlivých míst,“ uzavřel Petr Koudela.

TECHNOTRASA
surová krása

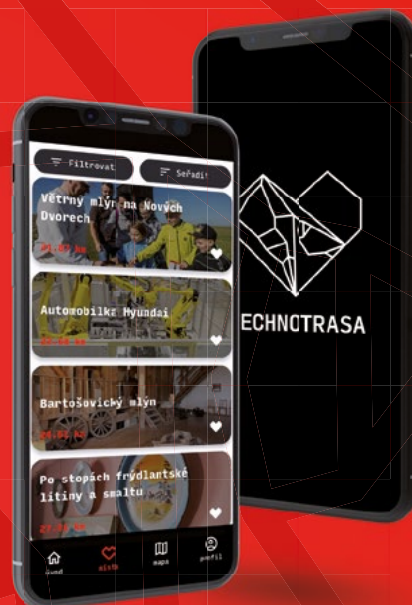
<https://technotrasy.cz>
www.mstourism.cz

Sbírejte body a poznávejte!

Aplikace Technotras
a její bonusový program

www.technotrasy.cz

Velitel výsadku Bivouac (105 let)

Veřejnost asi nejvíce zná paradesantní výsadky Anthropoid a Silver A. Ale co výsadek Bivouac z dubna 1942, jehož velitelem byl František Pospíšil?

Rotný František Pospíšil, 1. 1. 1943

Výsadek z letounu RAF Halifax, ilustrační foto

Narodil se 23. listopadu 1919 v Rešicích u Znojma. Ve Zlíně u Bati absolvoval odbornou gumárenskou školu, ale po krátké praxi se kvůli zdravotním důvodům věnoval zemědělství. Vojenskou službu strávil ve Znojmě, stal se poddůstojníkem a po březnu 1939 musel opustit armádu. Hned v červnu se svým bratrancem Adolfem Opálkou opustil vlast a přes Polsko a Francii, podobně jako mnozí další, se v červnu 1940 dostal do Anglie. O rok později se přihlásil do výcviku pro plnění zvláštních úkolů a absolvoval sabotážní kurz a parašutistický výcvik. Následně byl jmenován velitelem výsadku Bivouac, který měl za úkol uskutečnit sabotáže v továrnách a na vybraných tratích na Moravě. K vysazení

velitele, Jindřicha Čoupka a Libora Zapletala došlo v noci na 28. 4. 1942 u Křivoklátu. Bohužel hned od začátku se mise komplikovala a prakticky pořád byli členové výsadku na útěku před gestapem a uduvači. Pohybovali se hlavně na Moravě a Pospíšil po přestřelce unikl do jižních Čech a pokusil se dostat do Švýcarska. Útěk se nepovedl a musel se vrátit do Brna, kde se v únoru 1943 setkal s konfidenty gestapa Karlem Čurdou a Jaroslavem Nachtmannem. Osud celé skupiny byl tímto zpečetěn. Byl vylákan do Prahy, zatčen a umístěn v pankrácké věznici. Po nabídce spolupráce byl koncem roku převezen do Terezína, kde byl 28. 10. 1944 bez soudu zastřelen.

babok

Vánoční jarmark v Žamberku

Jako již tradičně, i letos se můžete těšit na vánoční jarmark v Žamberku na Masarykově náměstí. Uskuteční se v úterý 26. listopadu.

Vánoční jarmark v Žamberku

Jarmark bude zahájen ve 13 hodin, od 15 hodin vystoupí místní školy a školky, od 17 hodin se můžete těšit na koncert Petra a Elišky Lüftnerových. **Vánoční strom rozsvítíme přesně v 18 hodin.** Během odpoledne budete moci obdivovat ukázky kovářských prací a hudbu pana flašinetáře. Ve stáncích pro vás budou kromě dobrého jídla a pití připraveny i výrobky převážně od místních tvůrců. Přijďte se příjemně naladit na vánoční atmosféru.

www.zamberk.cz

foto © Wikimedia Commons; archiv VHU

Adventní prohlídky

29. 11. - 22. 12. 2024

vanocnitrhy.eu

INFORMAČNÍ CENTRUM OLOMOUC
 Horní náměstí – podloubí radnice
 ☎ +420 585 513 385 | +420 585 513 392
 infocentrum@olomouc.eu
 Otevřeno denně | eshop.olomouc.eu
 📱 📷 📧 Olomouc Tourism | #myolomouc
tourism.olomouc.eu

Valašská dědina

Tradice, které stojí za to žít

Vydejte se s námi cestou proti proudu času na místa, která uchovávají tradice a která vás odvedou daleko od města a moderních technologií. Na Východní Moravě jich najdete hned několik, převážně na Valašsku a na Slovácku. Užijte si krásný předvánoční čas v regionu, kde jsou tradice stále živé.

Mikulášský jarmek, Valašské Klobouky

Valašské muzeum v přírodě

Říká se jim různě, ale nejčastěji muzea pod širým nebem nebo muzea v přírodě. Jedním z nejnavštěvovanějších je to na Východní Moravě. Valašské tradice, které jsou i dnes součástí života místních lidí, poznáte nejlépe ve Valašském Muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Tady se v několika prohlídkových okruzích vydáte do dob dávno minulých a poznáte laskavý, a přitom drsný život malebného Valaška na přelomu 19. a 20. století.

Valašské Muzeum v přírodě

Areál Dřevěného městečka byl otevřen již v roce 1925, a je tak nejstarším muzeem svého druhu ve střední Evropě. Další z částí skanzenu je Mlýnská dolina, která je nejmladším areálem Valašského muzea v přírodě. Byla otevřena v roce 1982 a jsou v ní sdruženy dodnes funkční technické stavby převážně na vodní pohon.

Při návštěvě rožnovského skanzenu poznáte Valaško takové, jaké bylo v době před 100 a více lety. Valašská dědina je nejrozsáhlejším areálem Valašského muzea v přírodě a najdete tady hospodářské

usedlosti, salašnické stavby, mlýn nebo kovárnu umístěny tak, aby co nejvíce připomínaly vesnice v krajíně Beskyd v dobách dávno minulých. Vysoko nad Valašskou dědinou vzniká na jejím horizontu nový areál muzea, který nese název Kolíbiska. Jeho první stavbou, která byla slavnostně otevřena v květnu 2023, je původní hájovna z Valašské Bystřice. Nyní si zde můžete prohlédnout první stavby – kromě hájovny také chlévy z Nového Hrozenkova a Bylnice. Během příštích let budou přibývat další stavby, a skanzen se tak rozroste o další areál, který ukáže zase další období života na Valašsku.

V průběhu prosince se tady každoročně konají nejrůznější akce, při kterých se předvádějí tradiční zvyky, a také se můžete těšit na pravé valašské speciality. Prosincový program zahajuje jedna z nejoblíbenějších akcí – Mikulášský podvečer, na který později navazuje víkendový Vánoční jarmek.

- 5. 12. | Mikulášský podvečer
- 14.–15. 12. | Vánoční jarmek
- 21.–22. 12. | Živý betlém
- 26. 12. | Štěpánská koleda

Skanzen Rochus v srdci Slovácka

Nad Uherským Hradištěm se rozprostírá Park Rochus. Slovácká krajina plná lidových tradic, výborného jídla, lahodné slivovice a bodrých lidí je zde zakonzervována v čase a prostoru. Nahlédněte do přibytků našich předků a během prosincových akcí tady můžete zažít zvyky a obyčeje předvánočního období na Slovácku.

- 30. 11. – 1. 12. | Adventní čas je tady zas
- 14. 12. | Radostná novina
- 26. 12. | Štěpánské koledování

A kam dál?

Své kouzlo má adventní čas v malebných uličkách Kroměříže. Sněhem pokrytá Květná zahrada vás dostane svou romantickou a klidnou atmosférou.

Adventní čas, Lucky

Pokud ale zatoužíte po vánočních trzích a velkolepé světelné výzdobě, zavítejte do centra města nebo se třeba vydejte ještě dál, do Zlína. Tady si můžete po celý prosinec vychutnávat adventní období a všechno, co k němu patří, hned na několika místech v centru města.

Speciální TIP

7. 12. | Valašský mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách

Na takového Mikuláše jen tak nezapomenete! Naprosto ojedinělý autentický zážitek vám nabídne jedině Valašský mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách. Tady zjistíte, že tradice jsou skutečným pokladem tohoto regionu, a naladíte se na předvánoční období. Tradice mikulášské občůzky má tady opravdu nezaměnitelné kouzlo.

Aktuálně o regionu na
 FB/ @vychodnimorava
 IG @vychodni_morava
 www.vychodni-morava.cz

LETOS
S POHÁDKOU
Tři oříšky
pro Popelku

Adventní

Zlín

Společně prožitý vánoční čas
30. 11. – 23. 12. 2024 na náměstí Míru

STÁNKY S OBČERSTVENÍM

Vánoční stodola s posezením

KAŽDÝ DEN KULTURNÍ PROGRAM

ADVENTNÍ NEDĚLNÍ KONCERTY:

1. 12. Jana Kirschner

rozsvícení vánočního stromu

8. 12. Adam Mišík 15. 12. Tomáš Klus

23. 12. Lenny

ŘEMESLNÝ JARMARK

od 7. 12. do 23. 12.

LEDOVÍ SOCHAŘI POHÁDKOVÉ PROJEKCE

Program na náměstí pokračuje i po Vánocích od 26. 12. 2024 do 1. 1. 2025

www.AdventniZlin.eu

Pořadatel:

zlín. město
nekonečných
možností

Partneři:

 AGENTURA
VELRYBA

 MARTY
PRODUCTION

 Zlín
Český rozhlas

 Rabí patří k největším původním hradům u nás, vznikl už asi ve 12. stol. na vrcholu nedaleko řeky Otavy, ale ve 14. stol. prošel výraznou přestavbou. Při obléhání Rabí husity zde ... Kolem roku 1498 hrad znovu přestavěl Půta Švihovský z Rýzmběrka.										
POMŮCKA: ADD, AND, MAY, TI	OBOR FYZIKY	1. DÍL TAJENKY	ZVRATNÉ ZÁJMENO	PŘIDAT ANGLICKY	MLÁDĚ KRÁVY	INICIÁLY ZPĚVÁKA MLÁDKA		3. DÍL TAJENKY	PŘEDSTAVENÝ KLÁŠTERA	SLANÉ LÁTKY
VYTVOŘITI PSANOU KOPII							OKRESNÍ ODBOROVÝ SVAZ ZKR.			
DOPŘEDU							SVAZ POŽÁRNÍ OCHRANY POČESTNÝ			
ČIŇSKÝ LITERÁRNÍ SOUDCE			ZNAČKA DECILITRU STARÉ ČES. ZÁJMENO			BĚH KONĚ KRÁTKÝ KABÁT				
JMÉNO SKLADATELE KREJČÍHO				OBDIVOVA- TELE KRÁSY TROUCH- NIVĚT						
ZNAČKA CIGARET					SPOJKA A ANGLICKY LETOPIŠ			PODNIK V TRUTNOVĚ	ÚTOČIŠTĚ	
INICIÁLY ZPĚVAČKY LANGEROVĚ			LAKOVANÁ BOTA HOV. ÚTVAR SE STRUKY							
	UZLOVÝ TELEKOM. OBVOD ZKR.	ALKOHOL- CKÝ NÁPOJ 2. DÍL TAJENKY					ZNAČKA RUSKÉHO AUTA POPELNICE			
ZDOLANÁ JIZDOU						MAĎARSKO ZASTAR. OBCHODNÍ DŮM ZKR.				
NA ONOM MÍSTĚ				CIZÍ ZN. KOSMETIKY ZÁPOR						
TAMTEN					SPODEK NÁDOBY ZVÝŠENÝ TÓN C			OTEC HOVOR.	OSTRÉ PŘÍZVUKY	
	SEKÁČ SPIŠOVATEL KAREL VÁCLAV ???					SPISY ZKRATKA PRO TOTEŽ				
BRAZILSKÉ MĚSTO ??? DE JANEIRO				ŘÍMSKÝCH 499 AUTOR VINNETOUA			OKR. AGRÁR. KOMORA DĚJSTVÍ OPERY			
SPOJKA			ODPLATA REALITNÍ KANCELÁŘ ZKR.					ZDE VELKO- OBCHOD ZKR.		
ZÁRODEK RYBY SLOVENSKY					VĚZET					
RYBÁŘSKÉ POTŘEBY					NAPUCH- LINY					

Poznáte místo na obrázku?

- a) zámek Peruc
- b) zámek Dobříš
- c) zámek Lysá nad Labem

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, ŘÍJEN 2024

Celkem došlo 1 533 odpovědí | 1 514 z internetu | 19 dopisů | z toho 886 žen a 647 mužů.

EDICE ČT

otázka: Víte, odkud pochází pravý Skalický trdelník?

odpověď: c) slovenská Skalica

soutěžilo: 514 čtenářů; 508 správně; 6 špatně

výherci: Jiřina Štátná, Horní Město; Jan Slezák, Karlovy Vary 5; Michaela Fischer, Přerov

Křížovka

tajenka: ... Václav Render a sochař Ondřej Zohner

soutěžilo: 453 čtenářů; 450 správně; 3 špatně

výherci: Lenka Želinková, Třinec; Danuše Kijanicová, Frýdlant nad Ostavicí; Jan Matějka, Studénka; Dagmar Formanová, Praha 8; Miroslav Göpfert, Praha 8

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na obrázku?

odpověď: b) zámek Nelahozeves

soutěžilo: 566 čtenářů; 561 správně; 5 špatně

výherci: Renata Strnadová, Velké Meziříčí; Martin Knopp, Pustějov; Zdeňka Formánková, Poděbrady; Antonín Olt, Kolín; Václav Kleisner, Klatovy

UPOZORŇUJEME, že odpovědi na všechny soutěže je nutné zaslat do redakce a přes webové stránky nejpozději do 10. dne daného měsíce.

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Tajenku křížovky a fotohádanky nám zašlete do 10. prosince z www.kampocesku.cz/souteze nebo na adresu redakce.

Dvakrát tři autoři správných odpovědí obdrží ceny věnované vydavatelstvím KAM po Česku.

Podmínky soutěží najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Nevyzvednuté, nepřevzaté nebo nereklamované dodání výher výhercem do 30 dnů od jejich zveřejnění propadají bez náhrady.

Betlémy

PRAHA A STŘEDOČESKÝ KRAJ 2024

OD 24. PROSINCE

WWW.KRESTANSKEVANOCE.CZ

Český výrobce

**světelné vánoční výzdoby,
dekorací a osvětlení**

